VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 68

THỨ HAI

8.12.2025 (19.10 Ất Tỵ)

Số 147 (4281)

www.baovanhoa.vn

Email: baovanhoa@fpt.vn

NGÀY HỘI VIỆT NAM HẠNH PHÚC - VIETNAM HAPPY FEST 2025:

Lan tỏa hạnh phúc từ những điều bình dị

● **Bức tranh sinh động về một Việt Nam hạnh phúc, văn minh, giàu bản sắc** [8+9]

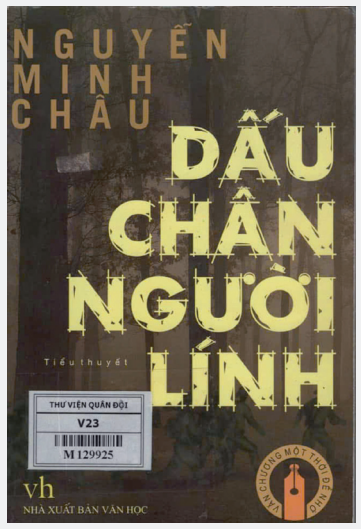
Những điều ước được gửi gắm tại "Cây Hạnh phúc" Ảnh: TR.HUẤN

Tăng nguồn lực xây dựng, phát triển văn học, nghệ thuật

[3]

TÌNH YÊU ĐÔI LỨA TRONG *DẤU CHÂN NGƯỜI LÍNH* CỦA NGUYỄN MINH CHÂU, *ĐẤT TRẮNG* CỦA NGUYỄN TRỌNG OÁNH VÀ *NỖI BUỒN CHIẾN TRANH* CỦA BẢO NINH:

Hành trình của những trái tim

[10]

Vai trò của điều tiết trong văn hóa dân gian Việt Nam

[13]

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Khi hạnh phúc trở thành giá trị quốc gia

● **PGS.TS BÙI HOÀI SƠN**

Ngày hội Việt Nam hạnh phúc - Vietnam Happy Fest 2025 vừa khép lại tại Hà Nội đã đánh dấu cột mốc lịch sử khi lần đầu tiên, Việt Nam tổ chức một lễ hội văn hóa quy mô lớn kéo dài nhiều ngày trên các tuyến phố trung tâm, với triết lý tổng thể "Con đường Hạnh phúc".

(Xem tiếp trang 2)

VỀ THUYỀN CỔ Ở BẮC NINH, BỘ VHTTDL YÊU CẦU:

Khẩn trương đánh giá, xác định chính xác tính chất và niên đại của hiện vật

[5]

Khi dịch vụ "trút giận" vắng bóng khách hàng

[4]

Ý chí bền bỉ và khát vọng chiến thắng

[14]

Thành lập Hội đồng thẩm định Quy hoạch bảo quản, tu bổ, phục hồi Quần thể di tích Cố đô Huế

Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng vừa ký Quyết định số 4585/QĐ-BVHTTDL về việc thành lập Hội đồng khoa học thẩm định Quy hoạch bảo quản, tu bổ, phục hồi Quần thể di tích Cố đô Huế đến năm 2030, tầm nhìn 2050. Theo Quyết định, Hội đồng khoa học thẩm định gồm 20 thành viên, do TS.KTS Hoàng Đạo Cương, Thứ trưởng Bộ VHTTDL làm Chủ tịch Hội đồng.

Hội đồng có nhiệm vụ thẩm định Quy hoạch bảo quản, tu bổ, phục hồi Quần thể di tích Cố đô Huế đến năm 2030, tầm nhìn 2050; tổng hợp và báo cáo kết quả trình Bộ VHTTDL xem xét, quyết định. Hội đồng chịu trách nhiệm về các đánh giá, kết luận của mình và tự giải thể sau khi hoàn thành nhiệm vụ. Việc thành lập Hội đồng khoa học thẩm định Quy hoạch bảo quản, tu bổ, phục hồi Quần thể di tích Cố đô Huế đến năm 2030, tầm nhìn 2050 có ý nghĩa đặc biệt quan trọng đối với công tác gìn giữ và phát huy giá trị Di sản Huế. **L.SƠN**

Bãi biển đẹp Hàm Rồng bị xâm thực nặng, đánh sập hàng quán

Sau các đợt thiên tai liên tiếp, bờ biển Hàm Rồng ở xã Vinh Lộc (TP Huế) đã bị xâm thực nghiêm trọng, nhiều hàng quán bị sóng đánh sập, biển ăn sâu vào nền đất tạo thành nhiều hàm ếch nguy hiểm. Biển Hàm Rồng nằm dưới chân núi Rùa có cảnh đẹp hoang sơ của biển và núi, nước biển trong xanh và bãi cát đẹp, là điểm đến hấp dẫn du khách nhiều năm qua.

Tuy nhiên những tác động của thiên tai, hiện nay hơn 1,2km chiều dài bờ biển đã bị xâm thực nặng, ăn sâu vào đất liền từ 10-20m, có nơi còn sâu hơn làm sập và cuốn trôi các hàng quán kinh doanh dịch vụ ẩm thực của người dân trên địa bàn. Ông Trần Trọng Quang, chủ một cơ sở kinh doanh ven biển Hàm Rồng cho biết, trong đợt chịu ảnh hưởng của cơn bão số 13, cửa hàng của gia đình và nhiều hộ xung quanh đã bị sóng biển đánh sập gần như hoàn toàn, cuốn đi hết đồ đạc. Ven biển có hàng dừa rất đẹp, rồi các dãy phi lao chắn gió cách xa mép nước hơn 30m nhưng cũng bị đánh bật gốc, cuốn trôi.

Ông Phạm Văn Đào, Phó Chủ tịch UBND xã Vinh Lộc thông tin, trước thực trạng xâm thực nguy hiểm ở bãi biển Hàm Rồng, chính quyền địa phương đã vận động bà con kinh doanh di dời tài sản đến nơi an toàn, không tổ chức hoạt động buôn bán. Xã đã tổ chức cắm biển cảnh báo và có kiến nghị đến cấp trên tìm giải pháp bảo vệ bãi biển, đầu tư kinh phí xử lý khẩn cấp các điểm sạt lở và xây dựng kè biển. Ngoài biển Hàm Rồng, bờ biển qua địa bàn xã Vinh Lộc cũng bị sạt lở nhiều điểm với chiều dài khoảng 10km. Trong đó, tại thôn 4, bờ biển xói lở nặng, đe dọa đến đời sống và sản xuất của hơn 170 hộ dân cùng hệ thống hạ tầng. **THÙY TRANG**

Khi hạnh phúc...

(Tiếp theo trang 1)

Đây không chỉ là một lễ hội văn hóa nghệ thuật mà còn là hành trình kể câu chuyện về "hạnh phúc của người Việt Nam" từ triển lãm nghệ thuật, công nghệ số, các điểm tương tác cộng đồng cho đến các hoạt động sẻ chia nhân văn...

Việt Nam đã luôn kiên định với mục tiêu "dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh". Tuy nhiên, khi bước vào kỷ nguyên hội nhập và phát triển sáng tạo, chúng ta ngày càng nhận thức rõ ràng thước đo cuối cùng của mọi chính sách không chỉ là tăng trưởng kinh tế, mà còn là chất lượng cuộc sống, là giá trị hạnh phúc của người dân. Sự kiện "Ngày hội Việt Nam hạnh phúc - Vietnam Happy Fest 2025" chính là bước đi quan trọng trong việc hiện thực hóa tư tưởng này, khẳng định hạnh phúc không phải chỉ là cảm xúc cá nhân mà là một hệ giá trị cộng đồng, một chuẩn mực để đánh giá chất lượng chính sách công.

Khi "hạnh phúc" trở thành chủ đề của một lễ hội quốc gia, Việt Nam đã thể hiện tư duy phát triển mới, nơi hạnh phúc là lý tưởng phát triển, là nền tảng cho chính sách công, là hệ giá trị cộng đồng. Đây là xu hướng mà nhiều quốc gia tiên tiến đã thực hiện, khi "chỉ số hạnh phúc" được đặt ngang hàng với các chỉ số kinh tế, giáo dục, y tế, sáng tạo và bảo vệ môi trường. Tuy nhiên, Việt Nam đã đi theo con đường riêng của mình, vừa bền bỉ, vừa nhân văn và mang đậm bản sắc Á Đông.

Hà Nội, trái tim văn hóa của cả nước, là địa điểm lý tưởng để khởi xướng sự kiện này. Thủ đô là nơi con người sống tiện nghi về hạ tầng, công nghệ, và cũng là nơi gắn kết tình người, xây dựng môi trường văn hóa đẹp, giàu cảm xúc. "Con đường Hạnh phúc" đã mang đến thông điệp mạnh mẽ: Hạnh phúc không phải ở đâu xa mà hiện hữu ngay trong những con phố, trong những cuộc gặp gỡ đời thường và sự sẻ chia giữa người với người.

Ý nghĩa của sự kiện năm nay vừa nằm ở tính mới mẻ của mô hình lễ hội vừa ở cách kể câu chuyện về "Hạnh phúc Việt Nam". Mỗi điểm dừng trong hành trình trải nghiệm đều mang một thông điệp văn hóa, nơi hạnh phúc được thể hiện qua những triển lãm, hoạt động nghệ thuật, và qua cả cảm xúc và tương tác trực tiếp của cộng đồng. Hạnh phúc Việt Nam được tạo nên từ những điều bình dị, từ ký ức văn hóa, từ những nụ cười của người lao động, từ âm thanh phố cổ, từ cây xanh bên hồ, từ những cái nắm tay bình yên của một cặp vợ chồng trẻ... Văn hóa vừa có nhiệm vụ biểu diễn hay giải trí, vừa khai mở những cảm xúc sâu thẳm trong mỗi con người, đánh thức tình yêu thương, nuôi dưỡng sự tử tế, và khơi dậy niềm tự hào dân tộc. Hạnh phúc không phải là điều gì đó xa vời, mà là những giá trị giản dị trong đời sống hằng ngày, được nuôi dưỡng qua các hoạt động cộng đồng, qua sự sẻ chia giữa mọi người.

Thông điệp từ sự kiện này cũng rất rõ ràng: Để hạnh phúc trở thành một giá trị quốc gia, không thể chỉ dựa vào tăng trưởng kinh tế hay nâng cấp hạ tầng, mà phải tạo ra một môi trường sống nhân văn, đảm bảo công bằng xã hội, phát triển giáo dục, y tế và các cộng đồng sáng tạo. Khi đó, chỉ số hạnh phúc quốc gia sẽ được bền vững. "Ngày hội Việt Nam hạnh phúc 2025" còn mở ra diện mạo mới cho đô thị, biến không gian công cộng, những tuyến phố quanh Hồ Gươm thành "sàn diễn văn hóa sống", nơi mọi người có thể tham gia, sáng tạo và bày tỏ cảm xúc. Những hoạt động nghệ thuật, âm nhạc, ánh sáng và các nền tảng tương tác số được đưa vào lòng phố đã giúp kết nối xã hội, tạo cảm hứng sáng tạo và nuôi dưỡng tình cảm cộng đồng. Hà Nội, với những không gian văn hóa, đã trở thành điểm đến của du khách và những người dân yêu thích sự sáng tạo và kết nối.

Ngày hội năm nay cũng đặc biệt ở điểm khơi dậy tinh thần sẻ chia mạnh mẽ qua chương trình "Nâng đỡ yêu thương - Sẻ chia hạnh phúc", nơi cộng đồng cùng nhau chung tay vượt qua khó khăn, đặc biệt là thiên tai miền Trung. Đây là sự kiện tái hiện lại những giá trị tinh thần và nhắc nhở mỗi người về trách nhiệm công dân, về sự sẻ chia trong cuộc sống...

Một trong những điểm nhấn nổi bật của Ngày hội Việt Nam hạnh phúc 2025 là lễ cưới tập thể của 80 cặp đôi. Đây không chỉ là một nghi thức cộng đồng đầy màu sắc mà còn là biểu tượng cho những giá trị mà đất nước đã bền bỉ kiến tạo trong 80 năm độc lập: Hòa bình, yêu thương, đoàn kết và tinh thần gia đình. Mỗi cặp đôi đại diện cho những giá trị này, đồng thời phản ánh sự kiên cường, lạc quan và tình yêu thương của người Việt trong suốt các thập kỷ. Ngày hội cũng cho thấy, hạnh phúc không phải là thứ có thể đong đếm bằng vật chất, mà là năng lượng sống, là nền tảng xã hội vững chắc. Hạnh phúc của người Việt chúng ta được đo bằng sự đoàn kết, bằng những cử chỉ sẻ chia và sự trân trọng những giá trị văn hóa.

"Ngày hội Việt Nam hạnh phúc 2025" chính là bước tiến quan trọng trong tư duy quản lý văn hóa, khi văn hóa gắn kết trực tiếp với chất lượng cuộc sống, sự phát triển con người và khả năng sáng tạo xã hội. Khi hạnh phúc trở thành giá trị quốc gia, Việt Nam sẽ tiến xa hơn trên con đường xây dựng một xã hội nhân văn, ổn định và giàu cảm xúc. Đó cũng chính là thông điệp mà ngày hội muốn gửi gắm: Hạnh phúc không cần phải đi tìm ở đâu xa. Hạnh phúc ở ngay trong những điều bình dị nhất của đời sống, ở những nụ cười, những câu chuyện sẻ chia và trong sức sống của một cộng đồng gắn kết. Khi văn hóa dẫn dắt phát triển, hạnh phúc không chỉ là đích đến mà là hành trình mà mỗi người, mỗi dân tộc, đang bước đi hằng ngày! ■

Di sản của Trạng Trình Nguyễn Bỉnh Khiêm từ tầm nhìn hiện đại

Sở VHTTDL Hải Phòng phối hợp với Viện Văn học (Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam) tổ chức hội thảo khoa học quốc gia "Di sản của Trạng Trình Nguyễn Bỉnh Khiêm từ tầm nhìn hiện đại", ngày 7.12. Các tham luận tập trung vào bốn nội dung: Vấn đề văn bản trước tác của Nguyễn Bỉnh Khiêm; Tư tưởng Nguyễn Bỉnh Khiêm từ tầm nhìn hiện đại; Tính hợp nguyên văn - sử - triết qua trước tác của Nguyễn Bỉnh Khiêm; Tiếp nhận di sản của Nguyễn Bỉnh Khiêm trong bối cảnh văn hóa đương đại.

Hội thảo đã đánh giá toàn diện hệ thống tư tưởng, triết lý minh triết, tinh thần khai sáng cùng những giá trị to lớn về văn học, thẩm mỹ, nhân văn, giáo dục, lý tưởng hòa bình và tầm ảnh hưởng quốc tế của di sản Nguyễn Bỉnh Khiêm. Từ đó, khẳng định những giá trị nổi bật và đóng góp to lớn của Trạng Trình Nguyễn Bỉnh Khiêm và di sản của ông để lại đối với lịch sử dân tộc, có tầm ảnh hưởng trên nhiều lĩnh vực chính trị, văn hóa, xã hội; gợi mở những hướng đi mới, những định hướng quan trọng cho công tác nghiên cứu, bảo vệ và phát huy những giá trị di sản của Trạng Trình Nguyễn Bỉnh Khiêm trong tương lai.

Nguyễn Bỉnh Khiêm (1491-1585) tự là Hanh Phủ, hiệu là Bạch Vân cư sĩ. Sau khi đỗ Trạng nguyên, ông ra làm quan triều Mạc đến chức Thượng thư, tước Trình Quốc công nhưng chỉ sau tám năm làm quan, ông xin về quê trí sĩ. Vua Mạc tôn kính ông như bậc quân sư. Ông lại giỏi tiên tri nên nhiều sự kiện lịch sử trọng đại đều được ông tham vấn. Phần lớn cuộc đời ông sau khi về trí sĩ dành cho dạy học, đào tạo nhân tài cho đất nước và suy ngẫm về thời cuộc, sáng tác thơ văn. Qua việc phân tích những phương diện cốt lõi trong sáng tác Nguyễn Bỉnh Khiêm như vấn đề về văn bản học, quan điểm chính trị, xã hội, giáo dục, tính nguyên hợp giữa văn - sử - triết, các tham luận đã làm sáng tỏ tầm vóc tư tưởng của một tác giả thời đại. Di sản văn chương đồ sộ của Nguyễn Bỉnh Khiêm lên đến hàng nghìn bài, nổi bật với dòng thơ triết lý và thơ thế sự, để lại dấu ấn rực rỡ trong văn học trung đại Việt Nam, trong đó nhiều tác phẩm được giới thiệu ở Hoa Kỳ, Trung Quốc, Nhật Bản, Hàn Quốc, Nga.

Hội thảo không chỉ là dịp tri ân, tôn vinh một danh nhân văn hóa lớn của dân tộc mà còn khơi dậy niềm tự hào dân tộc, nhìn lại ý thức trách nhiệm trong việc gìn giữ các di sản của một nhân vật lịch sử kiệt xuất. Qua đó bổ sung cơ sở khoa học cho việc xây dựng hồ sơ đề nghị UNESCO vinh danh Trạng Trình Nguyễn Bỉnh Khiêm vào dịp kỷ niệm 450 năm ngày mất của ông (1585-2035).

B.H

KẾ HOẠCH TRIỂN KHAI THỰC HIỆN "TIẾP TỤC XÂY DỰNG VÀ PHÁT TRIỂN VĂN HỌC, NGHỆ THUẬT TRONG THỜI KỲ MỚI":

Tăng nguồn lực xây dựng, phát triển văn học, nghệ thuật

● T.SƯƠNG

Phó Thủ tướng Mai Văn Chính vừa ký Quyết định số 2640/QĐ-TTg ban hành Kế hoạch triển khai thực hiện Kết luận số 84-KL/TW của Bộ Chính trị tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 23-NQ/TW của Bộ Chính trị (khóa X) về "tiếp tục xây dựng và phát triển văn học, nghệ thuật trong thời kỳ mới".

Phó Thủ tướng Mai Văn Chính dự Lễ phát động sáng tác các tác phẩm văn học nghệ thuật "Sống mãi với thời gian"
Ảnh: LÊ ĐÔNG

Kế hoạch đưa ra bảy nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu để triển khai Kết luận số 84-KL/TW: Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, vai trò của các cấp ủy, tổ chức đảng, nhất là người đứng đầu đối với công tác văn học, nghệ thuật. Đẩy mạnh công tác tuyên truyền, quán triệt, nâng cao nhận thức về vị trí, vai trò của văn học, nghệ thuật, văn nghệ sĩ trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Tiếp tục tổ chức quán triệt nội dung, mục tiêu, quan điểm, nhiệm vụ, giải pháp xây dựng và phát triển văn học, nghệ thuật thông qua Nghị quyết số 33-NQ/TW, Nghị quyết số 23-NQ/TW, Kết luận số 84-KL/TW, Kết luận số 76-KL/TW...; phát huy năng lực, trách nhiệm người đứng đầu cấp ủy và tổ chức đảng, chính quyền, Ủy ban MTTQ Việt Nam, đoàn thể các cấp trong xây dựng và phát triển văn hóa, đặc biệt là văn học, nghệ thuật... Nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước, tăng cường nguồn lực xây dựng và phát triển văn học, nghệ thuật bảo đảm hài hòa, tránh dàn trải, lãng phí; Phát triển công nghiệp văn hóa đi đôi với xây dựng, hoàn thiện thị trường văn hóa. Xây dựng, hoàn thiện các chương trình giáo dục thẩm mỹ cho thanh niên, học sinh, sinh viên trong nhà trường. Tiếp tục đổi mới toàn diện nội dung và phương thức lãnh đạo, quản lý, nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý của nhà nước đối với văn học, nghệ thuật; tiếp tục kiện toàn tổ chức bộ máy quản lý nhà nước về văn học, nghệ thuật từ Trung ương đến địa phương theo hướng tinh gọn, hiệu lực, hiệu quả; kiên quyết đấu tranh phòng, chống tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống; những biểu hiện "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" trong đội ngũ cán bộ làm công tác quản lý nhà nước về văn học, nghệ thuật và đội ngũ văn nghệ sĩ; đẩy mạnh chuyển đổi số và ứng dụng thành tựu khoa học công nghệ trong lĩnh vực văn học, nghệ thuật...

Thúc đẩy phát triển mạnh mẽ lĩnh vực nghiên cứu, lý luận, phê bình văn học, nghệ thuật. Xây dựng chính sách đào tạo, bồi dưỡng, sử dụng, đãi ngộ, tôn vinh đội ngũ làm công tác nghiên cứu, lý luận, phê bình văn học nghệ thuật. Khuyến khích cán bộ, công chức, viên chức hoạt động trong lĩnh vực văn học, nghệ thuật tham gia học tập nâng cao trình độ; xây dựng chính sách hỗ trợ kinh phí học tập trong nước và nước ngoài. Từng bước xây dựng những lớp đào tạo đội ngũ lý luận, phê bình văn học, nghệ thuật trong hệ thống trường nghệ thuật và Khoa học xã hội và nhân văn. Cần có cơ chế, chính sách riêng cho lĩnh vực lý luận, phê bình văn học nghệ thuật do hiện nay chưa có cơ chế, chính sách ưu đãi dành riêng cho lĩnh vực lý luận, phê bình văn học nghệ thuật...

Xây dựng chính sách ưu tiên các sinh viên, nghiên cứu sinh chuyên ngành văn hóa, văn học, nghệ thuật là người dân tộc thiểu số: Xây dựng chiến lược phát triển đội ngũ lãnh đạo, quản lý văn học, nghệ thuật có trình độ chuyên môn, bản lĩnh chính trị vững vàng; nghiên cứu việc xây dựng chính sách hỗ trợ văn nghệ sĩ trẻ công tác tại vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo, vùng đồng bào dân tộc thiểu số (hỗ trợ về nhà ở, phương tiện đi lại...). Ứng dụng công nghệ số vào việc đổi mới công tác giảng dạy cũng như nội dung chương trình giảng dạy của các trường đào tạo về văn học, nghệ thuật; nghiên cứu việc xây dựng chính sách cử sinh viên, nghiên cứu sinh chuyên ngành văn hóa, văn học, nghệ thuật sang các nước phát triển để đào tạo hoặc có cơ chế hỗ trợ cho các sinh viên, nghiên cứu sinh du học tự túc; xây dựng cơ chế, chính sách thu hút đội ngũ sinh viên, nghiên cứu sinh, văn nghệ sĩ ở nước ngoài trở về cống hiến cho sự phát triển của văn học, nghệ thuật nước nhà.

Củng cố và nâng cao hiệu quả hoạt động của các Hội Văn học nghệ thuật: Nghiên cứu việc xây dựng cơ chế để các hội văn học nghệ thuật địa phương được tự chủ trong việc sử dụng các thiết chế văn hóa nhằm tổ chức truyền dạy, lưu giữ nghệ thuật truyền thống; rà soát, tham mưu giải quyết những bất cập và xây dựng lộ trình, kế hoạch từng bước chuyển giao việc tổ chức một số hoạt động văn học nghệ thuật hiện ở các cơ quan quản lý nhà nước cho các hội văn học nghệ thuật chuyên ngành, phù hợp với các quy định hiện hành... Tiếp tục phát huy vai trò của các cơ quan báo chí truyền thông và các nền tảng mạng xã hội trong công tác tuyên truyền, giới thiệu các tác phẩm văn học, nghệ thuật đến đông đảo bạn đọc trong và ngoài nước. Phát triển các hoạt động, phong trào văn nghệ quần chúng lành mạnh, phong phú, đa dạng, giàu bản sắc; bảo vệ và phát huy tiếng nói, chữ viết của các dân tộc Việt Nam; có cơ chế, chính sách động viên, khuyến khích quần chúng nhân dân phát huy vai trò chủ thể tham gia sáng tạo và thụ hưởng các giá trị văn học nghệ thuật. Phát huy vai trò của các NNND, NNƯT, nghệ nhân dân gian, nghệ nhân chủ thể di sản văn hóa phi vật thể, xây dựng hệ thống giải thưởng... trong việc thực hành, phổ biến và truyền dạy văn hóa, văn nghệ dân gian.

Đẩy mạnh chuyển đổi số, ứng dụng khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo trong việc xây dựng dữ liệu về văn học, nghệ thuật Việt Nam; xây dựng cơ chế quản lý và chế tài ngăn chặn, xử lý các hoạt động truyền bá những sản phẩm văn học, nghệ thuật có nội dung, tư tưởng đi ngược đường lối của Đảng, Nhà nước và lợi ích của quốc gia, dân tộc; xây dựng chiến lược dài hạn trong việc sưu tầm, lưu giữ những giá trị văn hóa, những tác phẩm văn học, nghệ thuật truyền thống của 54 dân tộc anh em; xây dựng đề án, chương trình giới thiệu, biểu diễn thường xuyên những loại hình nghệ thuật truyền thống, dân gian tại các địa điểm du lịch ở các thành phố và địa phương; xây dựng hệ thống thiết chế văn hóa, không gian hoạt động văn hóa, nghệ thuật để thu hút những NNND, NNƯT, những cá nhân, nghệ sĩ có tâm huyết đến truyền dạy và quảng bá nghệ thuật truyền thống, dân gian đến nhân dân...

Đẩy mạnh giao lưu, hợp tác quốc tế về văn học nghệ thuật: Xây dựng và đẩy mạnh triển khai hiệu quả Chiến lược văn hóa đối ngoại và Chiến lược ngoại giao văn hóa của Việt Nam trong giai đoạn mới; đa dạng các hình thức văn hóa đối ngoại, đưa các quan hệ quốc tế về văn hóa đi vào chiều sâu; đẩy mạnh công tác hợp tác quốc tế giữa cơ quan quản lý nhà nước về văn hóa với Đại sứ quán Việt Nam tại nước ngoài trong việc giới thiệu văn hóa, văn học, nghệ thuật Việt Nam tại các sự kiện kinh tế, xã hội phù hợp. Hướng dẫn, tạo điều kiện thuận lợi cho các cá nhân, tổ chức về mặt thủ tục hành chính khi đến nước sở tại; giúp đỡ về mọi mặt trong thời gian lưu trú tham gia sự kiện.

Tích cực lựa chọn, giới thiệu tinh hoa văn hóa nhân loại phù hợp với thực tiễn Việt Nam; tổ chức các sự kiện văn học, nghệ thuật trong nước và quốc tế có quy mô và tầm ảnh hưởng lớn, qua đó người dân vừa được tiếp cận với những nền văn hóa thế giới vừa được hưởng thụ những giá trị văn hóa của dân tộc theo tinh thần "Quốc tế hóa văn hóa bản sắc dân tộc Việt Nam và dân tộc hóa tinh hoa văn hóa thế giới"... ■

Huế Mega Concert khép lại Năm Du lịch quốc gia 2025

Tin từ Sở Du lịch TP Huế cho biết, lễ Bế mạc Năm Du lịch quốc gia - Huế 2025 sẽ diễn ra vào tối 20.12 với chương trình nghệ thuật quy mô được tổ chức tại sân khấu quảng trường Ngọ Môn. Chuỗi sự kiện Huế Mega Concert gồm hai chương trình nghệ thuật đặc sắc tại lễ Bế mạc Năm Du lịch quốc gia 2025 và đại nhạc hội Mega Booming Day 2.

Trong đó, chương trình nghệ thuật tại lễ Bế mạc có sự tham gia của "Nữ hoàng V-POP" Mỹ Tâm cùng các nghệ sĩ Phạm Anh Khoa, Xuân Định K.Y, Ngọc Khuê, Bạch Trà, DJ Huy Ngô, Shumo AG…, hứa hẹn mang đến cho khán giả đêm diễn đầy cảm xúc qua sự kết hợp hài hòa giữa truyền thống và hiện đại với phong cách dàn dựng sáng tạo. Ngay tiếp sau đêm Bế mạc Năm Du lịch quốc gia - Huế 2025 là chương trình đại nhạc hội Mega Booming Day 2 vào tối 21.12, quy tụ 21 nghệ sĩ trẻ được yêu thích như ISAAC, Quân A.P, Gemini Hùng Huỳnh, LyLy, Neko Lê, Captain Boy, Ngô Trúc Linh, Khoi Vu…

Ban Tổ chức kỳ vọng hai chương trình nghệ thuật lớn trong dịp cuối năm tại Huế sẽ là điểm nhấn văn hóa du lịch, thu hút sự tham gia của khán giả địa phương và du khách đến Huế. Năm Du lịch quốc gia 2025 đã mang lại nhiều kết quả tích cực cho ngành du lịch Huế. Trong 11 tháng đầu năm 2025, lượng khách đến Huế ước đạt hơn 5,8 triệu lượt, tăng 65,3% so với cùng kỳ; trong đó, khách quốc tế ước đạt gần 1,8 triệu lượt, tăng gần 41%. Khách lưu trú ước đạt hơn 2,2 triệu lượt, tăng 19,1% so với cùng kỳ năm 2024; doanh thu từ du lịch ước đạt gần 11.750 tỉ đồng, tăng 62,7%.

S.THÙY

Khi dịch vụ "trút giận" vắng bóng khách hàng

● VĂN SỸ

Gần một năm trước, Hà Nội từng "nổi sóng" với trào lưu dịch vụ phòng đập phá mà ở đó bạn có thể cầm búa tạ, gậy bóng chày "trút giận" lên ti vi cũ, chai lọ và đồ đạc hỏng để giải tỏa căng thẳng. Từ ý tưởng "nhập khẩu" của nước ngoài, nó nhanh chóng trở thành hiện tượng lan truyền nhanh trên mạng xã hội như một trào lưu.

Thế nhưng, đến nay, nhiều cơ sở phòng đập phá đã hạ nhiệt hẳn, thậm chí gần như đóng cửa vì lượng khách giảm mạnh, báo hiệu sự chững lại của trào lưu từng được kỳ vọng là liều thuốc "chữa lành". Vì sao?

Hồ hởi rồi hụt hơi

Trào lưu mở phòng đập phá du nhập vào nước ta từ năm 2017 với Fury Room (hay còn gọi thân mật là "FURRy Room" trong một số cộng đồng). Cơ sở đầu tiên nằm trên phố Đê La Thành (Hà Nội) sau mở rộng ra một số chi nhánh khác. Lấy cảm hứng từ các mô hình nước ngoài, Fury Room cung cấp dịch vụ với giá phải chăng, chỉ từ 110.000-198.000 đồng cho 30-60 phút bao gồm đồ bảo hộ (mũ, găng tay, ủng) và một "kho vũ khí" như búa, gậy để đập phá đồ vật tái chế như chai thủy tinh, đồ điện tử cũ.

Năm 2017 và nhất là năm 2024, Fury Room được truyền thông rộng rãi, coi đó như một "nơi trút bỏ gánh nặng cuộc sống", rằng "khách hàng sau phiên đập phá cảm thấy nhẹ nhõm, như giải phóng endorphin qua một buổi tập gym đầy cảm xúc". Ngay sau đó hiệu ứng lan truyền với hàng nghìn chia sẻ, thu hút chủ yếu giới trẻ (18-26 tuổi), chiếm 70% khách hàng. Phụ nữ tham gia nhiều hơn (60%), thường đến để xả stress từ công việc, học hành hoặc mối quan hệ. Đỉnh điểm của "cơn sốt" phòng đập phá là vào cuối 2023, đầu 2024, khi áp lực công việc và học tập dâng cao sau đại dịch, đẩy giới trẻ đổ xô tìm nơi "xả xui". Doanh thu của những cơ sở lúc này tăng vọt, thu hút hàng trăm lượt khách mỗi tháng, chủ yếu là thế hệ Z đến một mình hoặc theo nhóm nhỏ.

Fury Room, một trong những cái tên tiên phong nay được biết đến với chi nhánh "Căn phòng thịnh nộ" tại phố Đê La Thành cung cấp bốn phòng kín với đầy đủ đồ bảo hộ. Bên cạnh đó, Rage Room Thanh Xuân (đường Giáp Nhất, mở từ tháng 11.2024) nhanh chóng chiếm vị trí nổi bật với bốn phòng kín hiện đại, camera giám sát suốt ngày đêm và gói cơ bản chỉ 300.000 đồng cho trải nghiệm không giới hạn thời gian, tập trung vào nhóm khách trẻ tuổi 18-26. Tại TP.HCM, gần chục cơ sở cũng góp phần vào làn sóng, với doanh thu tăng gấp đôi nhờ video lan truyền trên mạng xã hội. Tuy nhiên, đến đầu năm 2025, xu hướng này dường như đang chững lại. Nhiều bạn trẻ bắt đầu chuyển hướng sang các hình thức giải tỏa bền vững hơn như thiền định qua ứng dụng, yoga trực tuyến hoặc các buổi gặp chuyên gia tâm lý chuyên sâu, thay vì chỉ "đập phá" tạm thời, vốn bị giới chuyên môn cảnh báo có thể nuôi dưỡng thói quen bạo lực tiềm ẩn nếu lạm dụng. Những video chia sẻ trên mạng xã hội về phòng đập phá vẫn thu hút lượt xem, nhưng số lượng khách thực tế tại một số cơ sở ở Hà Nội đang giảm mạnh, khi giới trẻ ưu tiên sức khỏe tinh thần lâu dài hơn là cơn "thịnh nộ" nhất thời.

Lụi tàn chóng vánh

Mang theo sự "bực tức" chuyện tình cảm, người viết đi tìm nơi "đập phá" được quảng cáo rầm rộ một thời để trút giận. Đến Fury Room cơ sở đầu tiên ở Hà Nội thì thấy đóng cửa, nhường chỗ cho các dịch vụ khác. Cuối cùng cũng treo biển "tạm nghỉ dài hạn" do "khách giảm mạnh, chi phí cao". Rage Room Thanh Xuân, dù "sinh sau đẻ muộn" cũng chỉ hoạt động cầm chừng trước những xu hướng bền vững và thịnh hành của giới trẻ bây giờ như leo núi để "chữa lành" hay quay lại với chạy bộ ngắm cảnh. Hiện cơ sở phòng đập phá vẫn còn nhưng hoạt động cầm chừng.

Hình ảnh khách hàng "đập phá" để giải tỏa căng thẳng giờ chỉ còn trên mạng xã hội Ảnh: FB

Chị Minh Anh, 22 tuổi, nhân viên văn phòng ở Cầu Giấy từng đi cả Fury Room lẫn Rage Room hai lần, cười nói: "Vui thật, nhưng lần thứ ba thì chán ròm. Đập cái gì cũng na ná, tiền thì không rẻ. Giờ mình chọn gym hoặc đi cà phê tâm sự với bạn bè, vừa tiết kiệm vừa giải quyết được gốc rễ vấn đề". Giống như phở mắng, cà phê chửi hay quán trà sữa topping kỳ lạ trước đây, phòng đập phá cũng chỉ là một món "cả thèm chóng chán" điển hình của thế hệ Z. TS Nguyễn Viết Chung, giảng viên Đại học Y Dược Hà Nội, đánh giá: "Đập phá chỉ kích thích adrenaline trong 30-60 phút, không giải quyết được gốc rễ stress. Ngược lại, nếu lạm dụng có thể vô tình củng cố hành vi bạo lực như một cách phản ứng mặc định". Sau đại dịch, nhận thức về sức khỏe tâm thần thay đổi rõ rệt. Khảo sát của UNICEF năm 2024 cho thấy 15-20% thanh niên Hà Nội đối mặt với mức stress cao, nhưng họ không còn chọn "xả tức thời". Thay vào đó, các nền tảng tư vấn tâm lý trực tuyến như MindCare tăng 400% lượng người dùng, lớp thiền miễn phí ở công viên lúc 6h sáng luôn chật kín, chạy bộ đêm dọc Hồ Tây thành thói quen của hàng nghìn bạn trẻ.

Khi không còn cái mới để kể, trào lưu tự hạ nhiệt. Không có cơ sở mới mở, không còn clip lan truyền mới, thuật toán ngừng đẩy, các nhóm "Hà Nội đi đâu chơi" ngừng nhắc tên. Từ chỗ từng được săn đón, giờ chỉ còn lại những dòng bình luận hoài niệm dưới video cũ: "Ngày ấy đi vui thật, giờ muốn đập cũng chẳng biết đập đâu". Dù hạ nhiệt, phòng đập phá vẫn để lại bài học quý: Nhu cầu xả stress ở Hà Nội vẫn tăng cao nhưng cần giải pháp an toàn, bền vững. Anh Văn Hào (Hoàng Mai) gợi ý: "Có lẽ phòng đập phá sẽ trở lại dưới dạng kết hợp trị liệu, dùng đồ tái chế, giá rẻ hơn". Một số cựu khách như Đức Hải (21 tuổi) bày tỏ: "Nếu Fury Room mở lại, mình vẫn ghé qua nhưng giờ mình chọn một cách xả stress bền vững và tốt cho sức khỏe hơn thay vì đập đồ".

Trào lưu phòng đập phá lặng lẽ khép lại, không thông báo rùm beng như lúc bùng nổ. Sự suy giảm của phòng đập phá có lẽ bắt nguồn từ nhiều yếu tố, nhưng nổi bật nhất là tính "cả thèm chóng chán" hay trải nghiệm "sốc" ban đầu dễ lan truyền qua clip nhưng nhanh chóng mất sức hút chỉ sau 6-12 tháng. Vì thế dịch vụ đập phá "sớm nở tối tàn" cũng để lại không ít suy ngẫm, trong đó là sự phù hợp hay không phù hợp với cuộc sống đương đại hiện nay. ■

Ngày hội hiến máu "Trái tim tình nguyện" 2025

Sáng qua 7.12, tại Cung Thiếu nhi Hà Nội, Viện Huyết học - Truyền máu Trung ương phối hợp với Hội Thanh niên Vận động hiến máu Việt Nam tổ chức Ngày hội hiến máu "Trái tim tình nguyện" năm 2025.

Với thông điệp "Chung tay hiến máu cứu người", ngày hội là điểm hội tụ của những "trái tim tình nguyện", nơi những tấm lòng nhân ái cùng hòa chung nhịp đập sẻ chia, hiến tặng giọt máu hồng quý giá, trao sự sống, gửi yêu thương đến người bệnh cần máu. Tổ chức trong 7 ngày liên tiếp (1-7.12), chương trình đặt mục tiêu vận động và tiếp nhận được 3.500 đơn vị máu. Theo PGS.TS Trần Ngọc Quế, Giám đốc Trung tâm Máu quốc gia, Viện Huyết học - Truyền máu Trung ương, năm nay là lần thứ 17 Ngày hội hiến máu "Trái tim tình nguyện" được tổ chức. Sau 6 ngày, chương trình đã tiếp nhận được gần 3.000 đơn vị máu; chỉ tính riêng ngày 6.12, đã có gần 1.000 người tới tham gia hiến máu.

Đây là con số rất ấn tượng, thể hiện tinh thần nhiệt huyết vì cộng đồng, xã hội của các bạn trẻ Thủ đô, tiếp nối thêm truyền thống "tương thân, tương ái", một giá trị đẹp đã làm nên bản sắc của dân tộc Việt Nam ngàn đời nay. Ban tổ chức hy vọng mỗi giọt máu được trao tặng, mỗi nụ cười hạnh phúc sau khi hiến máu, mỗi bước chân của tình nguyện viên đều là mảnh ghép tạo nên bức tranh nhân ái, lan tỏa những điều tốt đẹp trong cộng đồng. Anh Trịnh Xuân Thủy, Chủ tịch Hội Thanh niên Vận động hiến máu Việt Nam chia sẻ: Trải qua 16 năm tổ chức với gần 40.000 đơn vị máu, hành trình của "Trái tim tình nguyện" là những năm tháng vượt mưa, vượt gió lạnh của tiết trời chuyển cuối Thu, đầu Đông, là những năm tháng không thể nào quên của mỗi người tham dự, là sự quyết tâm cho đi giọt máu của người tham gia hiến máu, sự kiên trì, vượt khó của mỗi tình nguyện viên.

Trong những ngày chuẩn bị vừa qua, hơn 1.500 tình nguyện viên của Hội đã kêu gọi bạn bè, người thân tham gia hiến máu, lan tỏa các hình ảnh tạo chiến dịch truyền thông trên mạng xã hội. Từ đầu năm đến nay, Hội đã vận động được gần 70.000 đơn vị máu, tiếp tục giữ vững vị trí dẫn đầu trong phong trào hiến máu của Thủ đô. Được tổ chức liên tục từ năm 2019 đến nay, Ngày hội hiến máu "Trái tim tình nguyện" đã góp phần làm phong phú thêm chuỗi hoạt động vào dịp "Tết tình nguyện" 5.12 hằng năm. Trong vô số hành động thiện nguyện cao đẹp, hiến máu luôn được xem là hành động cao cả và nhân văn nhất. Chương trình không chỉ lan tỏa thông điệp tình nguyện sẻ chia sự sống, góp phần đảm bảo nguồn máu an toàn cho cấp cứu và điều trị cuối năm, mà còn thể hiện vai trò định hướng lối sống đẹp cho giới trẻ. Vì vậy ngày càng nhiều bạn trẻ và người dân Thủ đô hào hứng tham gia hiến máu. **V.D**

VỀ THUYỀN CỔ Ở BẮC NINH, BỘ VHTTDL YÊU CẦU:

Khẩn trương đánh giá, xác định chính xác tính chất và niên đại của hiện vật

● **Bài, ảnh: LÂM SƠN**

Bộ VHTTDL vừa có văn bản số 6587/BVHTTDL-DSVH gửi UBND tỉnh Bắc Ninh về việc bảo vệ và phát huy giá trị thuyền cổ phát hiện tại khu phố Công Hà, phường Song Liễu, theo đó đề nghị khẩn trương đánh giá, xác định về tính chất, niên đại của di vật.

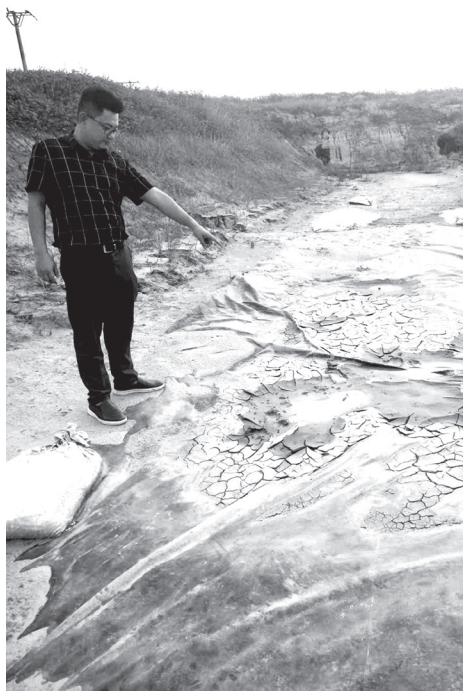

Khi mới phát hiện, thuyền cổ Bắc Ninh gây sự chú ý của giới chuyên môn

Văn bản cho biết, 4.3.2025, UBND Bắc Ninh đã ban hành Quyết định số 371/QĐ-UBND về việc khai quật khẩn cấp di tích thuyền cổ tại khu phố Công Hà, phường Hà Mãn, thị xã Thuận Thành, Bắc Ninh. Sau thời gian tiến hành khai quật khảo cổ, ngày 26.3, Sở VHTTDL tỉnh Bắc Ninh đã phối hợp với Viện Khảo cổ học tiến hành báo cáo sơ bộ kết quả khai quật, nghiên cứu thuyền cổ, với sự tham gia của các nhà khoa học, chuyên gia đầu ngành về khảo cổ học, lịch sử, bảo tồn, bảo tàng...

Hội nghị nhằm đánh giá giá trị, đồng thời, đề xuất các phương án và giải pháp bảo vệ, bảo tồn cấp thiết thuyền cổ và địa điểm phát hiện thuyền cổ, hướng đến mục tiêu phát huy giá trị. Kết quả đánh giá giá trị sơ bộ bước đầu cho thấy, đây là loại hình thuyền hai thân, dấu tích phát lộ trên hiện trường chính là hai phần thân còn lại (phần này trong thuật ngữ chuyên ngành gọi là phần chiếm nước, tức là phần kết cấu chìm hoàn toàn dưới nước, có chức năng như là hai phao đỡ toàn bộ kết cấu bên trên). Kết cấu bên trên đã bị mất hoàn toàn (có thể là do đã bị tháo dời). Mặc dù chưa thể xác định được niên đại của thuyền, chưa có kết quả phân tích niên đại C14, nhưng có thể khẳng định sự có mặt của loại hình thuyền này trong lịch sử Việt Nam, cụ thể là thời Lý qua ghi chép của tài liệu lịch sử.

Tính độc đáo, duy nhất của thuyền cổ là được đóng hoàn toàn bằng gỗ, không hề sử dụng sắt trong các bộ phận kết cấu và liên kết thuyền, căn cứ trên các nguồn tài liệu về thuyền cổ Việt Nam và trên thế giới, các nhà khoa học đánh giá đây là di tích thuyền có quy mô, cấu trúc và kỹ thuật phức tạp, là duy nhất phát hiện được cho đến nay không chỉ ở Việt Nam mà còn trên bình diện quốc tế. Nhất là ở kết cấu liên kết ở phần đầu (mũi) và đuôi thuyền, cụ thể là ở khối liên kết giữa phần độc mộc ở đáy và phần nhô lên ở mũi và đuôi chưa hề gặp ở bất cứ đâu trên thế giới. Cũng tại Hội nghị, các ý kiến đều thống nhất, niên đại cụ thể sẽ chờ đợi kết quả phân tích C14, nhưng căn cứ vào kỹ thuật cho thấy, loại hình thuyền này có thể được đóng tại Việt Nam, là sự phát triển tiếp nối của kỹ thuật đóng thuyền thời Đông Sơn thông qua việc so sánh phần đáy của 2 thân với kết cấu độc mộc (được làm từ một thân cây).

Sau khi lộ diện, di vật thuyền cổ Bắc Ninh được lấp cát để bảo vệ

> *Bộ VHTTDL đề nghị UBND tỉnh Bắc Ninh bố trí lực lượng trên địa bàn bảo vệ an toàn, an ninh, trật tự khu vực đã phát hiện và khai quật thuyền cổ; ngăn chặn và xử lý kịp thời mọi hoạt động làm nguy hại đến sự an toàn của thuyền cổ và di vật, cổ vật. Tổ chức tuyên truyền cho nhân dân về việc bảo vệ di sản văn hóa ở khu vực phát hiện thuyền cổ. Đồng thời khẩn trương tổ chức đánh giá, xác định chính xác loại hình di vật, tính chất và niên đại của địa điểm khảo cổ…*

Từ những nhận định ban đầu nêu trên, Bộ VHTTDL đề nghị UBND tỉnh Bắc Ninh bố trí lực lượng trên địa bàn bảo vệ an toàn, an ninh, trật tự khu vực đã phát hiện và khai quật thuyền cổ; ngăn chặn và xử lý kịp thời mọi hoạt động làm nguy hại đến sự an toàn của thuyền cổ và di vật, cổ vật. Tổ chức tuyên truyền cho nhân dân về việc bảo vệ di sản văn hóa ở khu vực phát hiện thuyền cổ. Đồng thời khẩn trương tổ chức đánh giá, xác định chính xác loại hình di vật, tính chất và niên đại của địa điểm khảo cổ; đề xuất tổ chức hội nghị, hội thảo tư vấn giải pháp quản lý, bảo tồn và phát huy giá trị theo quy định của pháp luật về di sản văn hóa.

Cùng với đó chỉ đạo cơ quan chức năng sớm xây dựng và trình phê duyệt kế hoạch, phương án bảo vệ, phát huy giá trị địa điểm khai quật và biện pháp chỉnh lý, bảo quản, lập hồ sơ khoa học cho di vật thuyền cổ tuân thủ theo quy định của pháp luật về di sản văn hóa. ■

Sạt lở núi đe dọa công trình nhà văn hóa

Công trình nhà sinh hoạt cộng đồng khu dân cư Gò Tranh Giữa nằm ở khu tái định cư Gò Tranh, xã Sơn Mai (Quảng Ngãi) đang bị đe dọa khi đất đá từ trên núi sạt lở xuống.

Sau nhiều lần chạy sạt lở núi, người dân khu tái định cư Gò Tranh, xã Sơn Mai, giờ lại sống trong nỗi lo lắng khi những đợt mưa lớn vừa qua đã gây sạt lở nghiêm trọng. Bà Đinh Thị Vinh cho hay, khu vực nhà văn hóa, nhà máy nước của khu tái định cư bị sạt lở đất đá trong đêm, khiến người dân trong thôn bất an, lo lắng. "Nghe đất đá rớt đùng đùng, mưa lớn người dân không dám ngủ. Sợ sạt lở, mấy nhà đây đều sợ bị trôi xuống dưới kia. Trước kia ở làng cũ đã sạt lở, được nhà nước quan tâm có chỗ ở mới ở khu tái định cư này người dân cảm thấy cũng ổn định. Nhưng giờ thì lại lo lắng nữa rồi", bà Vinh lo lắng nói.

Khu tái định cư Gò Tranh được đưa vào sử dụng cuối năm 2023, mở ra hy vọng về một cuộc sống bình yên cho người dân sau nhiều lần chạy lũ và sạt lở. Cuộc sống dần ổn định thì nỗi lo lại quay trở lại. Mưa lớn trong tháng 10 và 11 khiến khu vực nhà văn hóa và nhà máy nước sạch của thôn bị sạt lở nghiêm trọng. Công trình nhà văn hóa rộng hơn 120m^2, vốn là điểm sinh hoạt chung và nơi tránh trú khi bão lũ của người dân, nay là nơi không an toàn. Trưởng thôn Gò Tranh Đinh Xuân Rơn cho hay: "Trước đây đã ảnh hưởng một nửa nhà văn hóa rồi. Nếu như tiếp tục sạt lở nữa sẽ lấp hết nhà văn hóa này. Mưa lớn thì nguy cơ sạt lở này vẫn còn xảy ra, sẽ làm ảnh hưởng tài sản nhà văn hóa như bể chứa nước sạch, rất là nguy hiểm. Vì vậy, mong nhà nước quan tâm, sớm làm bờ chắn".

Trưởng phòng Kinh tế UBND xã Sơn Mai Trần Văn Lực cho biết, hiện chính quyền địa phương đã cắm biển cảnh báo, tuyên truyền người dân đề phòng. Nhà văn hóa cũng được phong tỏa, tạm ngừng các hoạt động sinh hoạt cộng đồng. Tuy nhiên, đây chỉ là biện pháp tạm thời. Mùa mưa còn kéo dài, nền đất yếu, nếu mưa lớn tiếp diễn, khu vực này có thể tiếp tục bị sạt lở nghiêm trọng hơn.

Tin, ảnh: NHƯ ĐỒNG

Sạt lở đất đá từ trên núi tràn xuống nhà sinh hoạt cộng đồng khu dân cư Gò Tranh Giữa

Phát triển du lịch xanh trong bối cảnh mới

● **Bài, ảnh: THÀNH KHIÊM**

Trước bối cảnh du lịch toàn cầu đã và đang chuyển dịch theo xu hướng xanh hóa, ngành Du lịch Việt Nam cũng cần tái định nghĩa lại khái niệm về du lịch xanh, cũng như có chiến lược phát triển hợp lý, mang tính bền vững trong thời gian tới. Đó là những ý kiến được đưa ra tại "Diễn đàn thường niên Du lịch xanh Quốc gia", do Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam, phối hợp với Sở VHTTDL tỉnh Lâm Đồng và Dự án Du lịch Thụy Sỹ vì sự phát triển bền vững tại Việt Nam (ST4SD) vừa tổ chức tại Khu du lịch Rừng Thông Núi Voi, xã Hiệp Thạnh.

Nhiều ý kiến đóng góp thiết thực của các chuyên gia, nhà quản lý trong việc định hướng phát triển du lịch xanh ở Việt Nam tại Diễn đàn

Tham dự Diễn đàn có Cục trưởng Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam Nguyễn Trùng Khánh; Phó Giám đốc Sở VHTTDL tỉnh Lâm Đồng Nguyễn Lan Ngọc; cùng hơn 100 đại biểu là lãnh đạo, cán bộ chuyên môn của Trung ương và địa phương, đại diện các hiệp hội, doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực du lịch, các sở đào tạo về du lịch, các nhà khoa học, các chuyên gia hàng đầu về chính sách và chuyên gia đến từ Thụy Sỹ.

Diễn đàn lần này là hoạt động thiết thực nhằm triển khai Chiến lược quốc gia và Kế hoạch hành động quốc gia về tăng trưởng xanh giai đoạn 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050, đồng thời thúc đẩy triển khai chỉ đạo của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ trong việc đảm bảo mục tiêu tăng trưởng của các ngành, các lĩnh vực trong đó có du lịch. Đây cũng là diễn đàn thường niên đầu tiên được tổ chức để nâng cao nhận thức và thúc đẩy hành động mạnh mẽ, tích cực của các cấp, các ngành, các chủ thể du lịch và cộng đồng địa phương trong thực hành du lịch xanh ở Việt Nam. Từ đó, tạo chuyển biến mạnh trong thực hành du lịch xanh, góp phần thay đổi hình ảnh du lịch Việt Nam phù hợp với nhu cầu thị trường và xu thế phát triển trên thế giới, nâng cao năng lực cạnh tranh của điểm đến Việt Nam trên bản đồ du lịch toàn cầu.

Phát biểu tại Diễn đàn, Cục trưởng Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam Nguyễn Trùng Khánh nhấn mạnh, diễn đàn không chỉ là sự kiện gặp gỡ mà còn là không gian kết nối để chúng ta cùng nhau lắng nghe những chia sẻ kinh nghiệm quý báu từ các chuyên gia quốc tế và trong nước. "Mỗi ý kiến của quý vị tại diễn đàn này đều là đóng góp quan trọng, xây nên lộ trình cho du lịch xanh Việt Nam. Tôi tin tưởng sâu sắc rằng, với trí tuệ, sự sáng tạo và quyết tâm, chúng ta có thể xây dựng một ngành Du lịch với các điểm đến xanh, bền vững và thân thiện với môi trường, góp phần nâng cao giá trị và sức cạnh tranh của du lịch Việt Nam. Đồng thời, là bệ phóng cho sự chuyển mình mạnh mẽ của ngành Du lịch Việt Nam trên con đường chuyển đổi xanh và số hóa, hướng tới trở thành ngành kinh tế mũi nhọn theo tinh thần của Nghị quyết số 08-NQ/TW ngày 16.1.2017", ông Nguyễn Trùng Khánh khẳng định.

Du khách tham quan quần thể thông đỏ 2.500 tuổi tại khu du lịch Rừng thông núi voi, tỉnh Lâm Đồng

Trong khuôn khổ diễn đàn còn diễn ra các hoạt động khảo sát, nghiên cứu thực địa một số mô hình du lịch xanh tại Lâm Đồng; các phiên thảo luận của các chuyên gia, nhà quản lý, các hiệp hội, doanh nghiệp, cơ sở giáo dục trong lĩnh vực du lịch về những vấn đề liên quan đến phát triển du lịch xanh.

Tại phiên thảo luận mang chủ đề "Mô hình, sáng kiến và chính sách quản lý điểm đến du lịch xanh tại Việt Nam - Góc nhìn từ các bên liên quan", đã cung cấp tổng quan về phát triển du lịch xanh tại Việt Nam; những mô hình, kinh nghiệm và sáng kiến về chuyển đổi xanh của các tổ chức, quốc gia trên thế giới và tại Việt Nam.

Theo Phó Cục trưởng Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam Hà Văn Siêu, ngành Du lịch Việt Nam cần tái định nghĩa lại khái niệm du lịch xanh: "Trước đây quan niệm về du lịch xanh được hiểu là màu xanh của môi trường, là phải giữ gìn môi trường cho sạch. Trong khi đó, du lịch xanh là một hệ sinh thái gắn kết hữu cơ giữa con người với thiên nhiên, bằng cách tạo ra và duy trì nó thông qua du lịch. Chúng ta cần dựa vào thiên nhiên và thích ứng phù hợp với thiên nhiên, nhưng lại phục vụ lợi ích cho con người. Vì thế, trong 5 năm tới chúng ta phải bàn đến vấn đề này, định nghĩa này sẽ là màu sắc của du lịch xanh ở Việt Nam. Để làm được điều đó, chúng ta phải đặt trong không gian tương tác giữa cộng đồng điểm đến, giữa chủ nhà và khách du lịch để làm sao hài hòa được yêu tố sáng tạo văn hóa với thiên nhiên, con người".

Trong khi đó, ông Olivier Messmer, Chuyên gia trưởng ST4SD gợi ý, hiện nay Việt Nam có thể tham khảo, học hỏi từ kinh nghiệm đi trước của các nước trong việc phát triển du lịch xanh, như về khung chính sách, các sản phẩm về du lịch đã có.

Tại phiên thảo luận về "Khung hành động phát triển du lịch xanh Việt Nam trong bối cảnh mới", các đại biểu chủ yếu tập trung thảo luận về các nhiệm vụ trọng tâm và giải pháp cụ thể cho giai đoạn tới. Trong đó, chú trọng vào việc xây dựng bộ công cụ phục vụ chuyển đổi xanh trong du lịch Việt Nam, bao gồm bộ tiêu chí phát triển du lịch xanh cùng các sáng kiến liên quan. Một nội dung quan trọng khác được nhấn mạnh là sự cần thiết của việc hình thành mạng lưới các bên tham gia vào tiến trình chuyển đổi này.

Bên cạnh đó, phiên thảo luận cũng ghi nhận nhiều đề xuất về cơ chế khuyến khích các ý tưởng đổi mới, sáng tạo, nhằm thúc đẩy phát triển du lịch xanh và nâng cao hiệu quả quản lý các điểm đến du lịch xanh tại Việt Nam.■

Tuyên truyền, phổ biến pháp luật trong lĩnh vực du lịch

Sở Du lịch Hà Nội vừa tổ chức Hội nghị tập huấn, tuyên truyền, phổ biến pháp luật trong lĩnh vực du lịch năm 2025.

Tại hội nghị, hơn 200 đại diện doanh nghiệp lữ hành, Câu lạc bộ Lữ hành UNESCO Hà Nội đã lắng nghe chia sẻ từ các chuyên gia đầu ngành, tập trung vào những vấn đề "nóng" và thiết thực như: Văn bản quy phạm pháp luật mới trong lĩnh vực du lịch; chế tài và thẩm quyền xử phạt vi phạm hành chính; quyền và nghĩa vụ của tổ chức, cá nhân kinh doanh. Đặc biệt, chuyên đề về thuế nhận được sự quan tâm lớn, các doanh nghiệp được hướng dẫn chi tiết về nghĩa vụ nộp thuế, các chính sách ưu đãi, hỗ trợ thuế trong hoạt động đầu tư du lịch, cũng như kỹ năng kê khai, nộp thuế điện tử và phòng ngừa rủi ro vi phạm về thuế. Bên cạnh đó, nội dung về chuyển đổi số cũng được đưa vào trọng tâm thảo luận, như ứng dụng công nghệ số trong quảng bá, xúc tiến; kỹ năng thanh toán điện tử và thương mại điện tử trong dịch vụ du lịch.

Hiện tại, Hà Nội đang quản lý 2.519 doanh nghiệp lữ hành được cấp phép, cùng đội ngũ 15.171 hướng dẫn viên được cấp thẻ. Đặc biệt, có gần 10.000 lao động đang hoạt động tích cực, tạo nên diện mạo mới cho ngành Du lịch Thủ đô. Tuy nhiên, từ thực tiễn công tác kiểm tra chuyên ngành thời gian qua, cơ quan quản lý nhà nước nhận thấy nhiều doanh nghiệp vẫn gặp lúng túng, khó khăn trong việc cập nhật các quy định pháp luật mới. "Hệ thống pháp luật liên quan đến du lịch đang thay đổi nhanh với yêu cầu ngày càng cao hơn. Việc doanh nghiệp chưa nắm bắt kịp thời là điều dễ hiểu. Chính vì vậy, hội nghị không chỉ mang tính chất phổ biến một chiều, mà là giải pháp hỗ trợ doanh nghiệp nắm chắc quy định, giảm thiểu rủi ro pháp lý để yên tâm phát triển kinh doanh", ông Nguyễn Xuân Thạch, Chánh Văn phòng Sở Du lịch Hà Nội khẳng định.

MINH LÝ

Biến di sản thành tài sản

● T.BÌNH

Với nguồn tài nguyên di sản phong phú, TP Cần Thơ đã và đang tạo ra những "góc nhìn sáng" để di sản không chỉ được gìn giữ mà còn trở thành động lực kinh tế.

Công tác bảo tồn di sản tại Cần Thơ được triển khai đồng bộ trên cả di sản vật thể và phi vật thể, tạo nên một kho tàng văn hóa đồ sộ, sẵn sàng cho việc khai thác và phát triển du lịch, thành phố hiện có 108 di tích được xếp hạng (1 di tích Quốc gia Đặc biệt, 31 di tích Quốc gia và 76 di tích cấp tỉnh). Việc trùng tu, tôn tạo các di tích tiêu biểu, đặc biệt là nhằm giáo dục truyền thống cách mạng cho thế hệ trẻ, luôn được ưu tiên. Cần Thơ sở hữu 15 Di sản Văn hóa Phi vật thể Quốc gia và đặc biệt là di sản Đờn ca Tài tử được UNESCO công nhận là Di sản văn hóa phi vật thể đại diện nhân loại. Công tác sưu tầm, kiểm kê di sản văn hóa phi vật thể của các dân tộc Khmer, Hoa, Chăm và dân tộc thiểu số khác đang được chú trọng, nhằm bảo tồn và phát huy bản sắc đa dạng.

Với khoảng 80 lễ hội truyền thống (khoảng 20 lễ hội diễn ra thường niên), Cần Thơ duy trì tổ chức trang trọng các lễ hội dân gian như Lễ Kỳ yên, Lễ giỗ Thủ khoa Bùi Hữu Nghĩa, hay các lễ hội lớn cấp vùng như Lễ hội Bánh dân gian Nam Bộ, thu hút đông đảo du khách trong nước và quốc tế, trở thành sản phẩm du lịch ẩm thực mang lại giá trị kinh tế cao. Mục tiêu cao nhất của việc bảo tồn là phát huy giá trị di sản là chuyển hóa chúng thành tài nguyên phục vụ phát triển kinh tế - xã hội, trong đó có du lịch, từ đó tạo sinh kế và giảm nghèo bền vững.

Các bảo tàng tại Cần Thơ không chỉ là nơi lưu giữ mà còn là trung tâm kết nối văn hóa thông qua việc thường xuyên bổ sung tư liệu, hiện vật về đời sống vật chất và tinh thần của các dân tộc, bao gồm nhạc cụ, nghề truyền thống, ẩm thực và y dược học cổ truyền; Các chương trình như "Sắc Xuân miệt vườn" được tổ chức thường niên, giới thiệu và trình diễn các sản phẩm làng nghề thủ công truyền thống (đan đát, dệt chiếu, làm bánh tráng). Đặc biệt, hoạt động này lồng ghép giao lưu, hướng dẫn học sinh, sinh viên tham gia trải nghiệm, góp phần nâng cao ý thức bảo tồn các nghề truyền thống có nguy cơ mai một. Bên cạnh đó, từng bước số hóa nội dung trưng bày, triển lãm nhằm cung cấp thông tin dễ dàng truy cập, tăng cường trải nghiệm cho du khách.

Cần Thơ cũng nhận thức rõ ý nghĩa của việc phát triển các ngành công nghiệp văn hóa (CNVH) để tạo ra giá trị gia tăng kinh tế từ di sản. Thành phố đã tập trung triển khai các Nghị quyết, Quyết định của Đảng và Chính phủ về CNVH, đồng thời thể chế hóa các văn bản quy phạm pháp luật để cải thiện điều kiện kinh doanh sản phẩm, dịch vụ văn hóa và nâng cao hiệu quả việc thực thi quyền sở hữu trí tuệ. Hệ thống cơ sở phục vụ CNVH khá mạnh mẽ, bao gồm hơn 600 cơ sở kinh doanh dịch vụ du lịch, hơn 100 doanh nghiệp lữ hành, 6 cụm rạp chiếu phim, 2 nhà hát công lập quy mô lớn, cùng với khoảng 400 đơn vị, đội, nhóm biểu diễn nghệ thuật đang hoạt động. Đây là nguồn lực quan trọng để khai thác các giá trị văn hóa nghệ thuật dân gian và bản sắc của đồng bào các dân tộc thiểu số thành sản phẩm du lịch chất lượng cao.

Chương trình *Sắc Xuân miệt vườn* thu hút đông đảo người dân và du khách

Cần Thơ xác định rõ phương hướng tiếp tục tập trung bảo tồn, phát huy và phát triển các giá trị di sản văn hóa vật thể trong mối quan hệ hài hòa với quy hoạch phát triển đô thị. Việc duy trì và phát triển các loại hình nghệ thuật truyền thống, nâng cao chất lượng hoạt động của các đơn vị nghệ thuật chuyên nghiệp, cùng với việc xây dựng cơ chế và tập trung nguồn lực đầu tư cho công tác đào tạo, bồi dưỡng nguồn nhân lực, phát triển năng khiếu, tài năng văn hóa, nghệ thuật sẽ là chìa khóa.

Thông qua việc biến di sản thành tài sản kinh tế, tạo ra các sản phẩm du lịch độc đáo gắn liền với trải nghiệm cộng đồng và bảo tồn nghề truyền thống, Cần Thơ đang từng bước khẳng định vai trò là điểm sáng trong việc thực hiện mục tiêu xóa đói giảm nghèo bền vững, góp phần đưa Việt Nam trở thành một trong những điểm đến hấp dẫn nhất khu vực và thế giới. ■

Hội thi làm bánh tại Lễ hội Bánh dân gian Nam Bộ

Vai trò của hương ước, quy ước trong đời sống đồng bào

Được sự quan tâm chỉ đạo của các cấp chính quyền, sự phối hợp thường xuyên của các Sở, ban, ngành liên quan, việc xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước ở tỉnh Cao Bằng đã được triển khai đúng quy định, quá trình thực hiện đã có sự phối hợp chặt chẽ giữa các đơn vị, tạo được sự đồng thuận của Nhân dân trong việc tổ chức rà soát, sửa đổi, bổ sung, xây dựng mới hương ước, quy ước.

Sở VHTTDL tỉnh Cao Bằng đã ban hành các văn bản triển khai thực hiện như Kế hoạch số 1515/KH-BCĐ ngày 25.5.2025 của Ban Chỉ đạo Phong trào "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa" và Công tác gia đình tỉnh Cao Bằng triển khai thực hiện công tác gia đình năm 2025; Kế hoạch số 930/KH-BCĐ ngày 2.4.2025 của Ban Chỉ đạo phong trào "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa" và Công tác gia đình tỉnh thực hiện Phong trào "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa" năm 2025; Kế hoạch số 100/KH-SVHTTDL ngày 3.6.2025 của Sở VHTTDL về tổ chức Hội nghị tuyên truyền công tác gia đình năm 2025...

Sở VHTTDL cũng đã tổ chức nhiều hoạt động tuyên truyền triển khai thực hiện công tác quản lý về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước thông qua các hội nghị, tập huấn, tuyên truyền trong các cuộc sinh hoạt chi bộ, học tập nghị quyết, bản tin ngành… Tổ chức tuyên truyền lồng ghép trong các hoạt động chuyên môn; Triển khai tuyên truyền, vận động cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức và các tầng lớp nhân dân nâng cao nhận thức về công tác quản lý về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước.

Hương ước, quy ước được phê duyệt đưa vào thực hiện đã có nhiều tác động tích cực tới các lĩnh vực đời sống xã hội của cộng đồng dân cư. Việc thực hiện hương ước, quy ước góp phần quan trọng vào việc phát huy dân chủ ở cơ sở; các phong tục, tập quán lạc hậu dần được loại bỏ. Bên cạnh đó, vai trò của hương ước, quy ước trong việc điều chỉnh các mối quan hệ mang tính tự quản của nhân dân được nâng cao. Người dân nghiêm túc thực hiện quy ước đã góp phần duy trì an ninh, trật tự an toàn xã hội ở khu dân cư, phát hiện kịp thời các hành vi vi phạm pháp luật và các tệ nạn xã hội, mọi người có ý thức tôn trọng, bảo vệ tài sản của nhà nước, bảo vệ các công trình phúc lợi cũng như tài sản riêng của mỗi người dân.

Thời gian tới, Sở VHTTDL tỉnh Cao Bằng sẽ đẩy mạnh công tác tuyên truyền, nâng cao nhận thức và trách nhiệm của cán bộ, nhân dân trong việc xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước; phổ biến các nội dung của hương ước, quy ước, nhất là trong công tác phát triển kinh tế, thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang và tổ chức lễ hội, từ đó nâng cao nhận thức, tạo sự đồng thuận của nhân dân trong tự giác chấp hành hương ước, quy ước tại địa phương. Tiếp tục duy trì, triển khai có hiệu quả việc xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước gắn với thực hiện Phong trào "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa" và Cuộc vận động "Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh"... **MINH THU**

GIẢI THƯỞNG "VIỆT NAM HẠNH PHÚC - HAPPY VIETNAM" 2025:

Bức tranh sinh động về một Việt Nam hạnh phúc, văn minh, giàu bản sắc

● **DUY HOÀNG - ĐÌNH NAM; ảnh: TRẦN HUẤN**

Cuối tuần qua tại Quảng trường Đông Kinh - Nghĩa Thục (Hà Nội), trong khuôn khổ "Ngày hội Việt Nam hạnh phúc - Vietnam Happy Fest 2025", Bộ VHTTDL chủ trì, phối hợp với UBND TP Hà Nội, Đài THVN và Hội Nghệ sĩ Nhiếp ảnh Việt Nam tổ chức Lễ trao Giải thưởng truyền thông về quyền con người "Việt Nam hạnh phúc - Happy Vietnam" 2025.

Dự buổi Lễ có Phó Thủ tướng Mai Văn Chính; Bộ trưởng Bộ KH&CN Nguyễn Mạnh Hùng; Thứ trưởng Thường trực Bộ VHTTDL Lê Hải Bình. Cùng dự có đại diện lãnh đạo các Ban, Bộ, ngành; các tổ chức chính trị - xã hội địa phương; các tổ chức quốc tế, đại sứ quán các nước tại Việt Nam.

Phát biểu tại buổi Lễ, Thứ trưởng Thường trực Bộ VHTTDL Lê Hải Bình cho biết, đây là năm thứ ba Giải thưởng được tổ chức theo hình thức trực tuyến trên nền tảng quảng bá hình ảnh Việt Nam, với mục tiêu khích lệ mọi người dân trong nước, cộng đồng kiều bào ta ở nước ngoài và bạn bè quốc tế cùng sáng tạo ảnh, video về đất nước, con người Việt Nam bằng chính các công cụ số hiện đại. Sau ba năm tổ chức, Giải thưởng đã vượt xa khuôn khổ của một cuộc thi ảnh, video truyền thống để trở thành một Giải thưởng cấp quốc gia, thu hút gần 40.000 tác phẩm tham dự. Những tác phẩm xuất sắc và tiêu biểu đã được triển lãm tại nhiều địa phương trong cả nước, từ Điện Biên Phủ của 70 năm chiến thắng lẫy lừng, đến Hà Nội rực rỡ trong khí thế 80 năm Quốc khánh, từ Hải Phòng năng động đến TP.HCM sôi động, giàu sức sống.

Thứ trưởng Thường trực Lê Hải Bình, Chủ tịch Hội Điện ảnh Việt Nam Đỗ Lệnh Hùng Tú trao giải Nhì hạng mục ảnh và video cho các tác giả

Thứ trưởng Lê Hải Bình cho hay, thông tin đáng mừng là không chỉ dừng lại trong phạm vi quốc gia, các tác phẩm còn được giới thiệu tới bạn bè quốc tế thông qua các triển lãm và sự kiện văn hóa tại Sochi (Liên bang Nga), Bangkok (Thái Lan), Venezuela, Australia, Thụy Điển và sắp tới sẽ có mặt tại Chile, Hungary, Phần Lan, Brunei… Cùng với đó, 97 cơ quan đại diện ngoại giao của Việt Nam ở nước ngoài cũng đã đưa các tác phẩm này vào hoạt động quảng bá hình ảnh quốc gia, góp phần lan tỏa mạnh mẽ thông điệp về một Việt Nam hòa bình, nhân văn, giàu bản sắc. Trở lại với giải thưởng năm nay, Thứ trưởng cho biết thêm, sau hơn bốn tháng phát động, BTC đã nhận được 17.000 tác phẩm ảnh và video, tăng 1,7 lần so với năm 2024. Bằng tinh thần trách nhiệm và sự công tâm, Hội đồng Giám khảo đã lựa chọn 36 tác phẩm đạt giải, cùng 150 ảnh và 29 video tiêu biểu để trưng bày triển lãm.

"Mỗi tác phẩm là một lát cắt chân thực của đời sống, là một khoảnh khắc đẹp ghi lại sự chuyển mình của đất nước. Tất cả hòa quyện để tạo nên một bức tranh sinh động về một Việt Nam hạnh phúc, văn minh, giàu bản sắc, và đang vươn lên mạnh mẽ trên hành trình hội nhập và phát triển. Điều đặc biệt là các tác giả đến từ những ngành nghề khác nhau, lứa tuổi khác nhau, vùng miền và dân tộc khác nhau. Họ sử dụng những thiết bị khác nhau, từ chuyên nghiệp đến giản dị. Nhưng tất cả đều gặp nhau ở một điểm chung, tình yêu tha thiết dành cho Tổ quốc và mong muốn truyền tải hình ảnh một Việt Nam thanh bình, tươi đẹp, năng động, hạnh phúc đến với thế giới", Thứ trưởng Lê Hải Bình đánh giá.

Phó Thủ tướng Mai Văn Chính, Bộ trưởng Bộ KH&CN Nguyễn Mạnh Hùng và Chủ tịch Hội Nghệ sĩ Nhiếp ảnh Việt Nam Trần Thị Thu Đông trao giải Nhất cho tác giả hạng mục ảnh

> *"Mỗi tác phẩm là một lát cắt chân thực của đời sống, là một khoảnh khắc đẹp ghi lại sự chuyển mình của đất nước. Tất cả hòa quyện để tạo nên một bức tranh sinh động về một Việt Nam hạnh phúc, văn minh, giàu bản sắc, và đang vươn lên mạnh mẽ trên hành trình hội nhập và phát triển…"*
>
> **(Thứ trưởng Thường trực LÊ HẢI BÌNH)**

"Việt Nam hạnh phúc - Happy Vietnam" là giải thưởng truyền thông về quyền con người ở Việt Nam do Bộ VHTTDL tổ chức định kỳ hằng năm. Giải thưởng nhằm phát hiện và tôn vinh những khoảnh khắc, câu chuyện có ý nghĩa về mọi mặt của đời sống chính trị, kinh tế, văn hóa - xã hội của Việt Nam thông qua những tác phẩm ảnh, video của các tác giả trong nước và quốc tế gửi tham dự, khẳng định một cách sinh động những thành tựu mà Việt Nam đạt được trong lĩnh vực quyền con người. Qua đó thúc đẩy quảng bá hình ảnh đất nước, con người Việt Nam ra thế giới, với hình ảnh một quốc gia thanh bình, tươi đẹp, đang phát triển năng động và hạnh phúc.

Giải thưởng còn khơi dậy tinh thần tự tôn dân tộc và khát vọng phát triển trong mọi tầng lớp nhân dân nhằm chung tay xây dựng đất nước Việt Nam ngày càng phồn vinh, thịnh vượng và hạnh phúc. Đồng thời cũng phản ánh một cách chân thực, sinh động những thành tựu phát triển trên mọi mặt của đời sống chính trị, kinh tế, văn hóa - xã hội của Việt Nam, đặc biệt trong công cuộc đổi mới, phát triển và hội nhập quốc tế. Theo BTC, các tác phẩm tham dự năm nay khá đa dạng về thể loại và chủ đề, tập trung vào giới thiệu, quảng bá hình ảnh đất nước, con người Việt Nam, các giá trị văn hóa, thiên nhiên trên khắp mọi miền Tổ quốc. Tại Lễ trao giải, ở mỗi hạng mục dự thi (ảnh và video), BTC đã trao 1 giải Nhất, 2 giải Nhì, 3 giải Ba, 10 giải Khuyến khích và 1 giải cho tác phẩm được bình chọn nhiều nhất. Ngoài ra, BTC khuyến khích và trao một giải thưởng sáng tạo ở mỗi hạng mục (ảnh và video) cho các tác phẩm có ý tưởng mới, sáng tạo về nội dung và hình thức thể hiện.

Ở hạng mục ảnh, giải Nhất đã thuộc về tác phẩm *Việt Nam - Kỷ nguyên vươn mình* của tác giả Phạm Ngọc Long Thiên. Đối với hạng mục video, tác phẩm *Những nụ cười hạnh phúc* của tác giả Lưu Minh Khương đã xuất sắc giành giải Nhất.■

NGÀY HỘI VIỆT NAM HẠNH PHÚC - VIETNAM HAPPY FEST 2025:

Lan tỏa hạnh phúc từ những điều bình dị

● **ĐÌNH TOÁN - HỒNG NHUNG; ảnh: TRẦN HUẤN**

Sau ba ngày diễn ra sôi động từ 5-7.12 tại phố đi bộ Hồ Hoàn Kiếm (Hà Nội), *Ngày hội Việt Nam hạnh phúc - Vietnam Happy Fest 2025* đã khép lại với nhiều dư âm của hạnh phúc và tinh thần chia sẻ yêu thương.

Người dân, du khách khi đến với Ngày hội đã cảm nhận được về một *Con đường Hạnh phúc* để ở cuối hành trình, ai cũng có thể tìm thấy cho mình tiếng cười, niềm vui và hơn nữa là những hạnh phúc được gửi trao, lan tỏa. Sự kiện quan trọng này do Bộ VHTTDL chủ trì, phối hợp với UBND TP Hà Nội, Đài THVN và Hội Nghệ sĩ Nhiếp ảnh Việt Nam tổ chức.

Viết tiếp câu chuyện Việt Nam hạnh phúc

Ngày hội *Việt Nam hạnh phúc - Vietnam Happy Fest 2025* là chương trình mang thông điệp một Việt Nam Độc lập - Tự do - Hạnh phúc; qua đó góp phần lan tỏa những hình ảnh tích cực về đất nước, con người hình chữ S. Phát biểu tại Lễ khai mạc Ngày hội diễn ra vào cuối tuần qua, Thứ trưởng Thường trực Bộ VHTTDL Lê Hải Bình nhấn mạnh, Ngày hội Việt Nam hạnh phúc là ngày hội đặc biệt. Ngày hội mà mỗi người dân, du khách khi đến với Thủ đô dịp này đều có thể "bước đi, chạm vào" và "cảm nhận" niềm hạnh phúc của đất nước Việt Nam.

Năm 2025 đánh dấu cột mốc đáng tự hào khi Việt Nam vươn lên đứng thứ 46 trong báo cáo chỉ số hạnh phúc toàn cầu, tăng 8 bậc so với năm trước. Đây không chỉ là những con số thống kê, mà còn là sự ghi nhận cho những nỗ lực bền bỉ của Đảng, Nhà nước và nhân dân Việt Nam trong kiến tạo một môi trường an lành, nhân văn và hơn hết là phản ánh tinh thần lạc quan, nhân ái của người dân Việt Nam. Đồng thời, phản ánh khát vọng, sự chung sức, đồng lòng của hàng triệu người dân Việt Nam trong việc tiến tới một tương lai phồn vinh, thịnh vượng và tràn đầy yêu thương.

Cũng theo Thứ trưởng Lê Hải Bình, hạnh phúc không ở đâu xa, hạnh phúc nằm ở ngay trong chính những nếp nhà, con phố; len lỏi tới cả những bản làng xa xôi của Việt Nam. Hạnh phúc hiện hữu trong ánh mắt trong veo của trẻ thơ, nụ cười hiền hậu của ông bà. Hạnh phúc là những cái nắm tay thật chặt, những bước chân rắn rỏi trên đường hành quân của những người lính đang gìn giữ hòa bình cho Tổ quốc. Chính những người dân là chủ thể đã tạo nên hạnh phúc, là người truyền cảm hứng và là người kể câu chuyện hạnh phúc của Việt Nam. Thứ trưởng Lê Hải Bình khẳng định, với dân tộc Việt Nam, hạnh phúc được tạo nên từ những điều bình dị. Chính những giá trị tưởng chừng nhỏ bé ấy đã tạo nên giá trị, sức mạnh bền bỉ cho dân tộc Việt Nam qua hàng nghìn năm lịch sử. *Ngày hội Việt Nam hạnh phúc 2025* không chỉ là ngày hội của hôm nay, mà còn là tiền đề để Việt Nam xây dựng *Ngày hội Việt Nam hạnh phúc* thường niên. Một ngày đặc biệt để gợi nhớ rằng, hạnh phúc của người Việt Nam được xây nên từ hòa bình, sự yêu thương của mỗi con người, từ ý chí vượt khó, tinh thần đoàn kết, những điều giản dị làm nên bản sắc văn hóa Việt Nam.

Đây cũng là lời khẳng định Việt Nam không chỉ là điểm đến của vẻ đẹp, đất nước, con người mà còn là điểm đến của sự nhân văn, hòa bình, niềm tin vào một tương lai tốt đẹp.

Hạnh phúc của các cặp đôi tại lễ cưới tập thể trong khuôn khổ Ngày hội

Hạnh phúc đến từ những điều bình dị nhất

Tại Ngày hội, những nụ cười, lời chúc và khoảnh khắc gắn kết không chỉ tạo nên không khí lễ hội ấm áp, mà còn góp phần nuôi dưỡng giá trị hạnh phúc, yêu thương trong đời sống hiện đại. Sau đám cưới tập thể của 80 cặp đôi tại Ngày hội, những người trực tiếp có mặt tại sự kiện cho biết, họ cảm nhận rõ bầu không khí hạnh phúc và "vui lây" trước khoảnh khắc tràn đầy niềm vui của các cặp đôi. Hàng loạt clip cũng nhanh chóng được lan tỏa trên mạng xã hội, thu hút đông đảo sự chú ý. Cùng với đó, khán giả đã để lại nhiều bình luận chúc phúc, xem đây là hình ảnh đẹp lan tỏa năng lượng yêu thương trong cộng đồng.

Với chính những "người trong cuộc", họ cũng không tin có ngày mình là một trong những cặp đôi may mắn được tham gia lễ cưới tập thể, nhận được lời chúc phúc của khán giả cả nước. Trong số 80 cặp đôi tham dự lễ cưới, ông Trần Văn Dầu (sinh năm 1951) và bà Lã Thị Tuyết (sinh năm 1952) là cặp đôi để lại ấn tượng và sự ngưỡng mộ bởi tình yêu, sự yêu thương mà hai ông bà dành cho nhau. Chia sẻ với phóng viên *Văn Hóa*, bà Lã Thị Tuyết nghẹn ngào: "Chúng tôi cưới nhau trong những năm tháng đất nước còn gian khó, khi một chiếc váy cưới, tưởng chừng rất giản dị nhưng cũng trở thành điều xa vời với mỗi cô dâu khi đó. Nhờ lễ cưới tập thể lần này, tôi được khoác trên mình chiếc váy cô dâu, cùng ông nhà nhớ lại những ký ức của thuở đầu nên duyên vợ chồng. Tròn 50 năm ngày về chung một mái nhà, chúng tôi đã có thể làm trọn lời hẹn ước năm xưa và lưu giữ một kỷ niệm tròn đầy cho hành trình hôn nhân đã trải qua bao vui buồn".

Là cặp đôi trẻ vừa kỷ niệm tròn một năm ngày cưới, Đào Anh Đức và Chu Thị Thảo Linh (cùng sinh năm 2001) cho biết, trải nghiệm tại lễ cưới tập thể trong khuôn khổ *Ngày hội Việt Nam hạnh phúc - Vietnam Happy Fest 2025* là kỷ niệm đặc biệt mà cả hai sẽ nhớ mãi. Đức chia sẻ, khoảnh khắc nắm tay vợ bước lên sân khấu giữa tiếng chúc phúc của đông đảo khán giả khiến anh cảm nhận rõ hơn ý nghĩa của sự gắn kết và trách nhiệm trong đời sống hôn nhân. Với Linh, niềm vui càng trọn vẹn khi được hòa mình vào bầu không khí ấm áp, nơi các cặp đôi ở nhiều độ tuổi, hoàn cảnh cùng chia sẻ hạnh phúc. Nắm tay người mình chọn để cùng xây dựng tổ ấm, Linh bày tỏ thực sự xúc động khi được tái hiện giây phút trọng đại của cuộc đời theo một cách rất khác, giản dị nhưng đầy ý nghĩa. Với cặp đôi Đào Anh Đức - Chu Thị Thảo Linh, hạnh phúc nằm ở sự đồng hành, thấu hiểu và sẻ chia mỗi ngày. Hạnh phúc không của riêng ai mà được lan tỏa đến tất cả mọi người.

Tại *Ngày hội Việt Nam hạnh phúc*, hành trình của hạnh phúc được mở ra như một dòng chảy cảm xúc, nơi mỗi bước chân là một câu chuyện, mỗi góc nhỏ là một điều kỳ diệu của cuộc sống Việt Nam hôm nay. Với 13 điểm trải nghiệm, được ví như 13 nhịp cảm xúc, không gian của sự kiện năm nay đã đưa người dân, du khách đi qua: Triển lãm *Việt Nam hạnh phúc*; không gian tương tác số hóa; photobooth và các khu trưng bày nghệ thuật; *Cây Hạnh phúc*, nơi những ước nguyện, hạt mầm yêu thương được gửi gắm; *Lăng kính hạnh phúc, Bản đồ hạnh phúc*…

Tham gia các hoạt động trải nghiệm tại Ngày hội, Nguyễn Thu Hương (19 tuổi, Hà Nội) chia sẻ, đến với *Ngày hội Việt Nam hạnh phúc - Vietnam Happy Fest 2025*, bản thân cảm nhận rõ bầu không khí ấm áp và tràn đầy năng lượng tích cực. Từ những gian hoạt động gắn kết, chia sẻ yêu thương đến các không gian sáng tạo, mọi khoảnh khắc đều mang lại cảm giác vui tươi và tinh thần lạc quan. Hương cho biết, cô đặc biệt ấn tượng khi thấy nhiều gia đình, cặp đôi và bạn trẻ cùng nhau lưu giữ kỷ niệm, tạo nên một bức tranh hạnh phúc với nhiều gam màu rực rỡ. Ngày hội chính là lời nhắc nhở về những giá trị yêu thương giản dị, nhưng bền bỉ sẽ đến từ những điều giản đơn nhất.

Ngày hội Việt Nam hạnh phúc 2025 đã khép lại, nhưng những nụ cười, cái nắm tay và những khoảnh khắc sẻ chia vẫn còn mãi trong tâm trí mỗi người khi đến với sự kiện. Ba ngày của Ngày hội không chỉ tạo nên không gian gắn kết cộng đồng, mà còn lan tỏa thông điệp yêu thương, trân trọng những giá trị bền vững của gia đình và xã hội. Những dư âm ấy sẽ tiếp tục đồng hành cùng mỗi người, trở thành nguồn cảm hứng để nuôi dưỡng hạnh phúc trong đời sống hằng ngày và lan tỏa rộng rãi trong cộng đồng. ■

Những điều ước, lời nhắn gửi được gửi gắm tại "Cây Hạnh phúc"

Triển lãm "Việt Nam hạnh phúc" thu hút sự quan tâm của đông đảo người dân, du khách

TÌNH YÊU ĐÔI LỨA TRONG *DẤU CHÂN NGƯỜI LÍNH* CỦA NGUYỄN MINH CHÂU, *ĐẤT TRẮNG* CỦA NGUYỄN TRỌNG OÁNH VÀ *NỖI BUỒN CHIẾN TRANH* CỦA BẢO NINH:

LTS: Tình yêu, dù trong bối cảnh chiến tranh, luôn là biểu tượng của hy sinh, khát khao hạnh phúc và niềm tin vào tương lai. Trong ba tiểu thuyết *Dấu chân người lính* của Nguyễn Minh Châu, *Đất trắng* của Nguyễn Trọng Oánh và *Nỗi buồn chiến tranh* của Bảo Ninh, tình yêu thể hiện rõ qua những mối quan hệ lứa đôi giữa gian khổ chiến trường. Mỗi câu chuyện tình yêu, dù đậm nhạt khác nhau, đều mang giá trị nhân văn sâu sắc, là nguồn động lực giúp người lính vượt qua thử thách, hướng về tương lai tươi sáng.

***Văn Hóa* xin trân trọng giới thiệu đến bạn đọc loạt bài hai kỳ của tác giả Duy Phong - một hành trình tìm về những thân phận tình yêu nơi khói lửa: Từ lý tưởng cao cả đến nỗi đau day dứt của những trái tim người lính.**

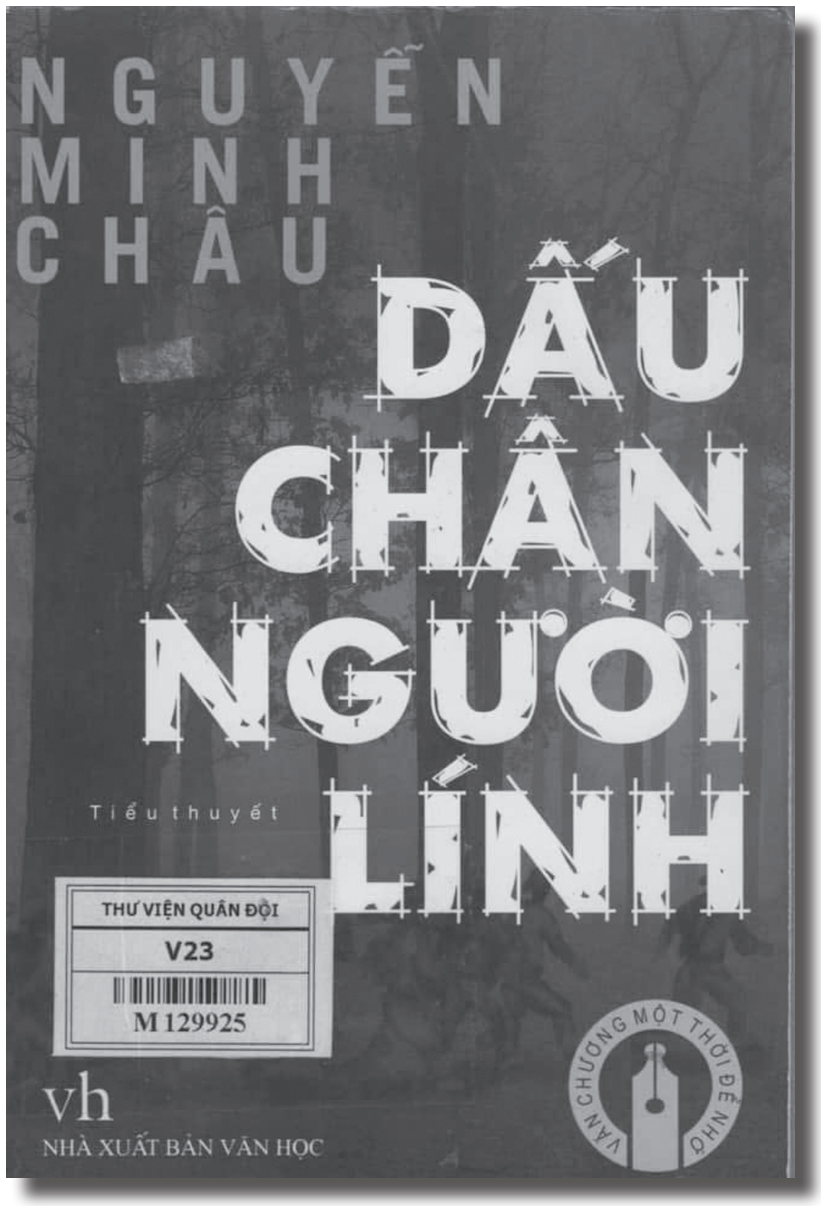
Bài 1:

Hành trình của những trái tim

● **DUY PHONG**

Tình yêu là một đề tài vĩnh cửu của văn học nghệ thuật bao trùm lên đời sống, đồng hành cùng quá trình "sinh trưởng" của nhân loại qua mọi thời kỳ, ở mọi phương trời thuộc hành tinh Trái đất. Trong "thực thể" văn chương Việt, đây cũng là một nguồn cảm hứng lớn, xuyên suốt quá trình vận động và phát triển từ văn học dân gian, văn học trung đại đến hiện đại và đặc biệt thăng hoa ở những thời đoạn rực rỡ, thành tựu.

Là món quà ưu ái tạo hóa ban tặng cho đời sống con người, một đề tài vừa "vô cùng xưa cũ" vừa mới mẻ, nhưng mỗi thời đại văn học, mỗi trường phái, mỗi nhóm tác giả và tác giả sẽ có cách cảm nhận, khám phá và thể hiện riêng. Khi nằm trong khuôn khổ và dưới "sức phong tỏa" của đề tài chiến tranh, tình yêu trong ba tiểu thuyết *Dấu chân người lính* của Nguyễn Minh Châu, *Đất trắng* của Nguyễn Trọng Oánh và *Nỗi buồn chiến tranh* của Bảo Ninh đã có sự thu hẹp về kích thước, mặc dầu vậy, nó vẫn hiện diện như một hình tượng tình yêu có sức cảm hóa và mang giá trị nhân văn sâu sắc. Giữa lằn ranh mong manh của sự sống và cái chết, trong hoàn cảnh vô cùng gian khổ và ác liệt của cuộc chiến tranh, hơn lúc nào hết, người lính rất cần sự yêu thương, cần những điểm tựa tinh thần để cân bằng lại cuộc sống chiến trường vốn khốc liệt, dữ dội. Tình yêu, vì vậy, đối với họ là nguồn lực tiếp thêm sức mạnh để đối đầu với thử thách gian nan, là ánh sáng lấp lánh trong tâm hồn để hướng về Tổ quốc, là niềm tin, hy vọng về một ngày mai hòa bình, sum họp và hạnh phúc. Những câu chuyện tình yêu trong ba tác phẩm dù đậm nhạt, dài ngắn khác nhau đều là sự "phóng chiếu", thể hiện cảm xúc lứa đôi mang tính đặc thù của những năm tháng trong và sau cuộc chiến tranh chống Mỹ.

Tiểu thuyết *Dấu chân người lính* của Nguyễn Minh Châu

Vận mệnh dân tộc đặt trên hạnh phúc cá nhân trong *Dấu chân người lính*

Dấu chân người lính, trước hết là một bản hùng ca chiến trận, một tiểu thuyết mang âm hưởng sử thi tôn vinh vẻ đẹp và sức mạnh cộng đồng, chính vì vậy, những cung bậc cảm xúc tình yêu đặt trong tương quan tác phẩm có phần mờ nhạt và bị lấn át. Đó cũng là một tất yếu bởi những năm tháng ấy, vận mệnh dân tộc đặt lên trên hạnh phúc cá nhân. Cả đất nước gồng mình chống chọi mưa bom bão đạn quân thù. Biết bao người đã ngã xuống vì độc lập tự do của Tổ quốc. Có thể coi câu thơ: *Khi riêng tư ta thấy mình xấu hổ* của Chế Lan Viên là sự tỏ bày thành thật gợi nhớ về một thời cả dân tộc có cùng ý chí, chung "tâm hồn và ý nghĩ".

Nằm trong quỹ đạo vận động đó, tình yêu trong *Dấu chân người lính* mang vẻ đẹp lý tưởng, cao cả giữa "bầu khí quyển vô trùng" của "ý thức tập thể". Nhân vật Nết, một cô gái trẻ khi nhắc đến tình yêu đã để lại một "phát ngôn" thể hiện rất đúng sự lựa chọn và cách ứng xử của tuổi trẻ chống Mỹ: "Tao chỉ biết công tác cho tốt đã" (Nguyễn Minh Châu, 2001, *Toàn tập*, Nxb Văn học, Hà Nội, T1, tr.760). Tương tự nhưng có phần phức tạp hơn là mối cảm tình giữa Lượng và Xiêm. Đây là một sự "phải lòng" thầm kín: "Tình trong như đã mặt ngoài còn e" nhưng có phần éo le, trắc trở của một sĩ quan quân giải phóng và vợ một lính ngụy. Ở vào hoàn cảnh và thời điểm đó, kiểu "luyến ái" này rất dễ bị phản ứng từ phía khách quan, thậm chí có nguy cơ bị quy kết là "hủ hóa", "mất lập trường tư tưởng"… Sau thương thầm, nhớ trộm, với Xiêm, có lúc cô như "bị ngọn lửa của tình yêu đốt cháy" (Sđd, T1, tr.751), với Lượng, mặc dù đã "cố quên đi để không bao giờ phải nghĩ đến Xiêm. Thế nhưng hình như lúc nào anh cũng tưởng như trông thấy đôi mắt Xiêm, đôi mắt như hai đốm hoa lửa bay qua một vùng sương mù của một đêm mùa xuân đến rình đậu bên anh" (Sđd, T1, tr 751)… Cuối cùng, Lượng đã khép lại mối tình "chông chênh", thiếu điểm tựa sức mạnh bằng một sự lựa chọn "an toàn". Anh dứt khoát "sẽ cắt đứt mối quan hệ tình cảm không biết nhen nhóm từ bao giờ giữa anh và Xiêm" (Sđd, T1, tr.751) nhưng vẫn không che giấu được một chút dối lòng, một cái gì như tự an ủi bởi "mối quan hệ ấy đã có gì đâu" (Sđd, T1, tr.751). Đó là cái kết cục không thể khác, nằm trong dự đoán người đọc nhưng vẫn để lại chút tiếc nuối, bởi đây là câu chuyện đời tư với những tình huống mang đậm chất tiểu thuyết hơn cả.

Ấn tượng và tiêu biểu nhất là mối tình học trò, trong trắng giữa Lữ và Hiền. Có thể nói đó là một mối tình của hai nhân vật được Nguyễn Minh Châu ưu ái và cảm mến nhất của *Dấu chân người lính*, được mô tả với những diễn biến khá cặn kẽ qua nhiều chương của tác phẩm. Họ là hai gương mặt đẹp đôi. Lữ gặp Hiền trên đường giao liên, anh nhận ra đây là cô gái mình thầm yêu từ năm mười sáu tuổi trong một lần cắm trại hè sau kỳ thi học sinh giỏi toàn khu vực. Giờ đây, Hiền đã trở thành một diễn viên xinh đẹp trong đoàn văn công Mặt trận đi biểu diễn phục vụ chiến sĩ Trường Sơn. Gặp lại Hiền trên chiến trường, những kỷ niệm tươi rói của mối tình đầu ngây thơ, trong sáng sống dậy, dù Lữ đã đi qua tuổi học trò: "Anh vẫn yêu Hiền. Anh vẫn yêu cô với tất cả sự hiểu biết và từng trải của anh hiện nay trong khói lửa" (Sđd, T1, tr.635) và hy vọng của Lữ lúc này chỉ thuần túy mang giá trị tinh thần rằng tiếng hát của Hiền sẽ mang lại sức mạnh thực sự cho người chiến sĩ cầm súng đang hằng ngày hằng giờ chịu đựng gian khổ và chiến đấu quên mình trên chiến trường.

Tuy nhiên, cũng có lúc Nguyễn Minh Châu chạm được vào những cung bậc tình cảm thường tình trong tình yêu, nhưng nó vẫn hơi "lên gân" một chút bởi tâm trạng nhân vật không chịu sự dẫn dắt của con tim mà vẫn giữ được sự sáng suốt của ý thức, của lý trí. Đó là những lúc Lữ có tâm lý ghen tuông khi thấy Hiền dành tình cảm cho Moan, người chiến sĩ cùng tổ máy đã nhận Lữ làm anh, và chính Lữ là người giới thiệu Moan vào Đoàn - một "sự kiện quan trọng" và là niềm vinh dự lớn của thanh niên thời đại chống Mỹ, nhưng khoảnh khắc "đáng xấu hổ" đó qua đi rất nhanh, Lữ lại trở về với nhịp đập bình thường của "trái tim thời chiến" và lấy lại tư thế cần có của người lính. Anh tự trách mình: "Sao có lúc mình lại sinh ra lẩm cẩm vô lý đến vậy? Tại sao mình lại đi ghen với bạn? Tại sao Hiền lại không thể quen biết và quan tâm đến Moan bằng tình đồng đội và tình bạn, cũng như mình" (Sđd, T.1, tr.779).

Và mặc dầu rất yêu Hiền, Lữ vẫn xác định hy sinh cả hạnh phúc cá nhân, chấp nhận thiệt thòi để dâng hiến tuổi xuân cho lý tưởng, cho Tổ quốc: "Không biết bao nhiêu ngày đêm, anh đã ngồi một mình trong căn hầm này, giữa miếng đất nóng bỏng lửa đạn này để viết cho Hiền những bức thư đầy các trang nhật ký và chẳng bao giờ gửi đi" (Sđd, T.1, tr.780). Có lúc anh tự giễu mình là đã ấp ủ và theo đuổi một mối tình viển vông, một tình yêu đơn phương… Nhưng vượt lên tất cả, anh hướng về một ngày mai toàn thắng. Khi đã hoàn thành sứ mệnh với đất nước, nhân dân, tình yêu đôi lứa mới thực sự vẹn tròn: "Rồi khi nào chiến dịch kết thúc và thắng lợi, anh dự định sẽ chủ động đến tìm gặp Hiền… Anh sẽ thổ lộ mối tình yêu chân thành của anh với người con gái ấy - như là anh trao cho cô một trái cây đã chín đỏ trên cành cây tươi xanh. Anh sẽ cùng cô đứng giữa mảnh đất chiến trường không còn bóng một tên Mỹ…, đã hình dung được thế nào là lòng dũng cảm và tinh thần hy sinh quên mình, đã hiểu sâu xa hơn thế thế nào là chiến thắng và niềm vui chiến thắng (Sđd, T.1, tr.781).

Lữ đã hy sinh, và cái ngày "anh dắt tay em trời chi chít sao giăng" (thơ Phạm Tiến Duật) đã không đến với Hiền. "Dàn dựng" câu chuyện tình yêu này, Nguyễn

Minh Châu dù ít nhiều tiếc nuối nhưng âm hưởng chính vẫn là sự ngợi ca thứ tình yêu cao quý, lý tưởng, luôn biết hy sinh cái riêng vì cái chung, hạnh phúc cá nhân vì cộng đồng. Đó là tiếng nói, là gương mặt tình yêu tiêu biểu của thế hệ trẻ những năm đầu kháng chiến chống Mỹ cứu nước.

Tình yêu lý tưởng mang xúc cảm đời thường trong *Đất trắng*

Tương tự *Dấu chân người lính, Đất trắng* của Nguyễn Trọng Oánh tập trung khắc họa bộ mặt chiến tranh ở vào một thời điểm cam go, dữ dội nhất; chính vì vậy, tình yêu người lính chưa phải là mối quan hoài thường trực của Nguyễn Trọng Oánh. Trong tác phẩm, nó chỉ được đề cập với một tỷ lệ ít ỏi và chưa thật sâu sắc. Tuy nhiên, cùng với sự xuất hiện cảm hứng đời tư thế sự (dù chưa thực sự mạnh mẽ) và ý thức khám phá số phận cá nhân; bên cạnh những mối tình ít nhiều vẫn mang màu sắc lý tưởng, Nguyễn Trọng Oánh đã có những góc nhìn gần gũi, sẻ chia hơn trong những nhu cầu, khao khát tình yêu của người lính.

Những mối tình trong *Đất trắng* cũng được nảy nở trên chiến trường, cảm xúc lứa đôi chịu sự can dự và chi phối trực tiếp của cảm hứng chiến trận. Mối cảm tình của ông Thêm với cô y sĩ Út Lích là chân thực nhưng lại có quá nhiều những do dự, phân vân. Đầu tiên đó là sự chênh lệch về tuổi tác. Tiếp đến và quan trọng hơn là vai trò, tư cách trợ lý tuyên truyền trung đoàn của ông với nhiệm vụ chiến đấu hàng đầu: "Từ khi đi bộ đội, ông Thêm chưa nghĩ đến một người con gái nào. Chẳng lẽ bây giờ ông lại nghĩ về một cô gái kém ông gần 20 tuổi này" (Nguyễn Trọng Oánh, 2007, *Đất trắng,* T2, Nxb Văn học, Hà Nội, tr.107-108) và: "Yêu iếc chi mặc, nhưng phải đánh giặc xong cái đã" (Sđd, tr.394). Nhưng tình yêu ở cái tuổi không còn trẻ trong ông vẫn luôn trỗi dậy, đòi lên tiếng: "Mình yêu rồi ư? Cũng lần đầu tiên trong đời ông tự hỏi như vậy. Yêu một cô gái kém mình đến gần hai chục tuổi. Rồi cả trung đoàn này người ta cười cho, người ta bảo ông già còn chơi trống bỏi. Mà sao mình lại sợ nhỉ? Thì đã sao? Mình yêu chính đáng mà" (Sđd, tr.180). Chỉ đến khi Út Lích, một cô gái trẻ Nam Bộ với tính cách mạnh mẽ, chân chất đã hóa giải dùm ông những khúc mắc trong lòng bằng một thứ lý lẽ hết sức đơn giản, hết sức đời thường nhưng cũng đầy sức thuyết phục: "Cương vị anh không lấy được vợ à anh Hai (…). Sao anh cứ giữ gìn quá vầy cho khổ anh Hai, yêu em thì có chi mà sợ" (Sđd, tr.282).

Xây dựng mối tình giữa ông Thêm và Út Lích, Nguyễn Trọng Oánh đã mang đến cái nhìn hòa hợp giữa tình yêu và chiến tranh. Ông muốn lý giải nó như một sự bù đắp, sự "làm đầy" và tăng thêm hương vị cho cuộc sống chiến tranh vốn căng thẳng, quyết liệt. Người lính, bên cạnh hành động chiến đấu gan dạ, dũng cảm, họ cần những góc cảm xúc riêng tư, những rung động tình yêu và cần được hưởng hạnh phúc lứa đôi…

Theo bước chân nhân vật, *Đất trắng* còn để lại những mối tình hoặc dang dở, hoặc luôn phải đón nhận những trở lực của chiến tranh mà những người tham gia chiến đấu không thể khắc phục vượt qua để đến với tình yêu như mong đợi. Đó là mối tình của An và Sáu Trang mà hoàn cảnh chiến đấu là nhân vật tạo ra khoảng cách và trò chơi đuổi bắt giữa hai người mặc dầu họ không mong muốn: "Mối tình của hai người cứ vậy, như trò chơi hú tìm với nhau, chẳng biết đến bao giờ anh cầm được tay cô một lần nữa như hồi ở dưới hầm Tân Thới Hiệp. Một người thì giận, một người thì buồn. Khoảng cách của tình yêu giữa họ chỉ có một tí, một tí, vậy mà như hai con quay, nó quay tưởng như chạm vào nhau đến nơi thì vù một cái lại ra xa" (Sđd, tr.147).

Sự lỡ nhịp, trò đùa đó, rõ ràng là do đời sống khách quan chiến tranh mang lại. Cảm nhận thấm thía điều đó, là người lính trẻ, khác với sự lưỡng lự ở cái tuổi trung niên của ông Ba Thêm, hơn ai hết An muốn chạy đua với thời gian và sự mong manh của sinh mệnh người lính trên chiến trường bằng quyết tâm thổ lộ tình yêu: "Trong cuộc chiến tranh này, mọi chuyện có thể xảy ra ngay trong đêm nay, hay trong ngày mai. Cho nên, cái điều chưa nói phải được nói" (Sđd, tr.153). Thế nhưng, dù dứt khoát với lòng mình: "Bằng bất cứ giá nào anh cũng phải gặp cho được cô gái", An cũng đành bất lực: "Tôi về tiểu đoàn thì cô ấy xuống đại đội. Tôi xuống đại đội thì cô ấy sang sông. Tôi sang sông thì cô ấy vô trong ấp" (Sđd, tr.325)…

Mối tình của Quá và Bảy Hường còn thương tâm hơn. Cũng bởi dự cảm về khoảng cách nhỏ nhoi giữa sự sống với cái chết trong đời người lính trên chiến trường nên Quá không dám bày tỏ trực tiếp tình cảm với Bảy Hường. Cái còn lại giữa hai người cũng chỉ là những dòng chữ yêu thương sau những tấm hình trao nhau làm kỷ niệm: "Khi nào hòa bình thống nhất đất nước anh sẽ đưa em về Hà Nội" (Sđd, tr.209). Và mơ ước đó vĩnh viễn không thành: Bảy Hường đã hy sinh trên đường tải thương. Đất nước đã có ngày thống nhất, Nam Bắc đoàn tụ, nhưng đôi lứa vẫn còn quá nhiều người không có ngày sum họp.

Viết về tình yêu trong chiến tranh, Nguyễn Trọng Oánh không có nhiều thứ ánh sáng lấp lánh của Nguyễn Minh Châu, nhưng những trang văn của ông gần với xúc cảm đời thường, ngậm ngùi, xót xa hơn trước những thiệt thòi, mất mát và người lính phải gánh chịu. Với cảm quan tình yêu đó, Nguyễn Trọng Oánh đã mở ra một chiều hướng tiếp cận với nhiều góc nhìn mới, buồn bã hơn nhưng cũng chân thực hơn. ■

(Còn tiếp)

PHIM HÀNH ĐỘNG VIỆT:

Vượt qua "lời nguyền lỗ vốn"

● **HỒNG HẠNH**

Dòng phim hành động Việt vừa trải qua một bước ngoặt quan trọng, khi những tác phẩm như *Tử chiến trên không, Truy tìm long diên hương* phá vỡ "lời nguyền lỗ vốn" và lập nên những kỷ lục doanh thu chưa từng có. Thay vì chạy theo phong cách Hollywood, các nhà làm phim Việt đã dũng cảm đào sâu bản sắc dân tộc, biến những câu chuyện mang đậm chất Việt trở thành ngôn ngữ hành động chân thực, gần gũi và cuốn hút.

Bằng cách đó, họ đã mang lại thành công về doanh thu, đồng thời mở ra một bước tiến mới cho dòng phim hành động, nơi mà kỹ thuật cao, kịch tính mãn nhãn và giá trị văn hóa sống động hội tụ để chinh phục khán giả trong nước và quốc tế.

Bộ phim "Truy tìm long diên hương" đột phá nhờ vào những pha hành động mãn nhãn cùng câu chuyện đậm chất Việt

"Quả ngọt" của hành động

Thời kỳ phòng vé quay lưng với dòng phim hành động Việt đã qua. Trước kia, thể loại này như mang một "lời nguyền" ám ảnh, khiến các nhà sản xuất e dè trước rủi ro. Hàng loạt dự án được đầu tư lớn và kỳ vọng cao như *578: Phát đạn của kẻ điên; Domino: Lối thoát cuối cùng*; *Kẻ ẩn danh*; *Thanh Sói* (phần tiếp theo của siêu phẩm *Hai Phượng*) đều thua thảm hại về mặt doanh thu. Những thất bại này khiến dòng phim hành động phải thu mình lại, nhường sân cho các thể loại kinh dị, tâm lý tình cảm và hài hước chiếm lĩnh phòng vé.

Tuy nhiên, mọi thứ đã thay đổi với cú hích lịch sử từ Điện ảnh Công an Nhân dân: Bộ phim *Tử chiến trên không* xuất sắc vượt mốc 250 tỉ đồng, trở thành phim hành động Việt có doanh thu cao nhất trong lịch sử, phá vỡ kỷ lục 200 tỉ đồng mà *Hai Phượng* lập được năm 2019. Thành công này không chỉ là con số mà còn là lời khẳng định mạnh mẽ về tiềm năng của dòng phim hành động Việt khi được thực hiện chỉn chu và có chiến lược.

Tiếp bước đàn anh, *Truy tìm long diên hương* của đạo diễn tân binh Dương Minh Chiến nhanh chóng thu về 114 tỉ đồng chỉ sau hơn một tuần công chiếu, và con số này tiếp tục vượt mốc 200 tỉ đồng sau ba tuần ra rạp - một thành tích ấn tượng trong mùa thấp điểm cuối năm. Bộ phim được coi là điểm sáng rực rỡ, giúp phòng vé Việt phục hồi sau hàng loạt thất bại của các tác phẩm nội địa. Mặc dù không sở hữu kịch bản xuất sắc hay dàn sao đình đám, *Truy tìm long diên hương* đã "oanh tạc" hệ thống rạp chiếu nhờ chất lượng hành động mãn nhãn và khả năng nắm bắt thị trường. Đây thực sự là cú hích mạnh mẽ đưa bộ phim trở thành một trong những tác phẩm võ thuật tốt nhất Việt Nam hiện nay. Công lao lớn thuộc về ê kíp Action C, họ không chỉ biên đạo mà còn tạo nên những màn đối kháng "đã mắt, đã tay". Đặc biệt, phim tránh lối mòn cắt ghép góc quay chóng mặt để che lấp khuyết điểm, thay vào đó là những pha chiến đấu dài, minh bạch và tự tin, khẳng định trình độ chuyên môn vượt trội.

Khi hành động mang "hồn cốt" Việt

Sự thành công của *Tử chiến trên không* và *Truy tìm long diên hương* đến từ kỹ xảo và khai thác thành công "căn tính Việt" - yếu tố mà nhiều bộ phim hành động trước đó đã bỏ qua.

Dù được truyền thông khen ngợi và đầu tư kỹ xảo gần như Hollywood, các phim như *Thanh Sói* lại "chết yểu" vì thiếu bản sắc riêng. Chất liệu bản địa gần như không thấy, thay vào đó là sự pha tạp và vay mượn màu sắc ngoại lai một cách vụng về. Điều này khiến khán giả cảm thấy như đang xem một phiên bản nước ngoài lồng tiếng Việt. Trong khi khán giả lại ưa chuộng những tác phẩm gần gũi, thể hiện rõ bản sắc dân tộc. *Tử chiến trên không* lấy cảm hứng từ hai vụ cướp máy bay có thật vào những năm đầu thống nhất đất nước, tái hiện sống động không gian năm 1978, với âm nhạc hoài cổ, thời trang retro và chiếc máy bay DC-4 phục dựng nguyên bản. Bộ phim không chỉ có hành động nghẹt thở mà còn gợi lên cảm xúc về một thời kỳ lịch sử, tôn vinh những chiến sĩ anh hùng trên bầu trời.

Truy tìm long diên hương chinh phục được khán giả nhờ câu chuyện đậm chất Việt, lấy cảm hứng từ giá trị văn hóa báu vật "long diên hương", đồng thời tôn vinh văn hóa thờ Cá Ông ở các cộng đồng cư dân ven biển. Hình ảnh chiếc xe ba gác lao vùn vụt trong cảnh hỗn chiến, các pha đối kháng sử dụng vật dụng quen thuộc từ khu chợ cá, tạo nên câu chuyện gần gũi về làng chài Việt Nam.

Một bước tiến mới đã mở ra, khuyến khích các nhà làm phim Việt dũng cảm khai phá "địa hạt" hành động táo bạo. Màn bạc sắp đón nhận những tác phẩm kịch tính, đa dạng về đề tài, từ vấn đề thời sự như *Thiên đường máu* (lừa đảo "việc nhẹ, lương cao"), *Trại buôn người* (tội phạm - sinh tồn), đến siêu phẩm huyền sử hành động *Hộ linh tráng sĩ - Bí ẩn mộ Vua Đinh*, được đầu tư công phu. Đặc biệt, *Hộ linh tráng sĩ - Bí ẩn mộ Vua Đinh* sẽ tập trung vào ngôn ngữ võ thuật, do Johnny Trí Nguyễn làm đạo diễn hành động, hứa hẹn một bữa tiệc võ thuật chân thực, bi tráng.

Có thể nói, dòng phim hành động Việt đã cởi bỏ mọi e dè và sẵn sàng chiếm lĩnh cuộc chơi. Thành công này không phải là may mắn, mà là minh chứng cho một cuộc cách mạng trong tư duy làm phim: Kết hợp hành động chân thực, kỹ xảo hiện đại và câu chuyện thấm đẫm bản sắc văn hóa dân tộc. Các nhà làm phim đã chứng minh năng lực có thể tạo ra những "quả bom" thực sự. ■

Bền bỉ giữ nhịp di sản Bài chòi nơi phố cổ

● **KHÁNH CHI**

Tối qua 7.12, Hội An tổ chức chương trình giao lưu nghệ thuật "Bài chòi - Ngàn năm nhịp phách còn vang", đánh dấu 8 năm kể từ khi loại hình nghệ thuật độc đáo này được UNESCO công nhận là Di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại (7.12.2017 - 7.12.2025).

Kể từ khi được vinh danh, Bài chòi đã trở thành một phần không thể thiếu trong đời sống văn hóa và du lịch của phố cổ, nơi các nghệ nhân, du khách và cộng đồng địa phương hòa mình vào những âm điệu truyền thống. Hội An đã kiên trì bảo tồn và phát huy di sản thông qua việc truyền dạy trong nhà trường và các lớp học dành cho thế hệ trẻ, giúp Bài chòi tiếp tục sống mãi với thời gian.

Hô Bài chòi trên phố cổ thành một sản phẩm du lịch hấp dẫn của Hội An

Nuôi dưỡng tình yêu Bài chòi từ gốc rễ

Bài chòi là một trò chơi dân gian đậm đà tinh thần cộng đồng, đồng thời là di sản sống được bao thế hệ ở Hội An gìn giữ và bồi đắp qua từng thời kỳ. Di sản này đã trở thành một phần không thể thiếu trong đời sống văn hóa phố cổ, gắn liền với truyền thống và đời sống tinh thần của người dân nơi đây.

Hội An đã kiên trì triển khai nhiều giải pháp bảo tồn và phát huy Bài chòi một cách bền vững, giúp di sản hòa nhập sâu vào đời sống đương đại, trở thành nét văn hóa đặc sắc, sống động và gắn kết cộng đồng. Kể từ năm 2004, Trung tâm Bảo tồn Di sản văn hóa Hội An đã phối hợp với ngành Giáo dục đưa Bài chòi vào học đường, tổ chức lớp học hát dân ca miễn phí tại hoạt động "Phố đêm". Việc truyền dạy Bài chòi tại các trường học không chỉ giúp nuôi dưỡng tình yêu với di sản từ những gốc rễ mà còn tạo nền tảng vững chắc cho tương lai.

Các nghệ nhân đã trực tiếp đến các trường học để hướng dẫn học sinh kỹ năng hô hát truyền thống, từ cách gõ phách, giữ nhịp đến cách nhả chữ theo đúng phong cách Bài chòi. Qua đó, các em học sinh đã tiếp thu tri thức di sản, đồng thời được truyền cảm hứng để yêu thích và tự hào về nghệ thuật dân gian của quê hương.

Song song đó, Hội An cũng tổ chức các lớp dạy Bài chòi và nhạc cụ dân tộc cho những bạn trẻ đam mê bộ môn này, giúp họ rèn luyện kỹ thuật biểu diễn và nâng cao kiến thức âm nhạc, trở thành nguồn nhân lực quan trọng trong việc duy trì Bài chòi như một "di sản sống". Nhiều người trẻ đã trưởng thành từ các lớp học này và trở thành nghệ nhân, tham gia trình diễn và truyền dạy cho thế hệ tiếp theo.

Nghệ thuật Bài chòi tại Hội An không chỉ là di sản văn hóa mà còn là một sản phẩm du lịch văn hóa đặc trưng. Mỗi tối tại bùng binh An Hội, các nghệ nhân từ Trung tâm Bảo tồn Di sản Hội An lại tổ chức các buổi trình diễn Bài chòi phục vụ du khách, tạo nên một không gian ấm cúng và gần gũi, dễ dàng kết nối mọi người vào nhịp điệu dân gian. Chương trình thực sự là một phần không thể thiếu trong hoạt động du lịch nơi phố cổ.

Hội An, với danh hiệu "thành phố sáng tạo", không ngừng đưa Bài chòi giới thiệu tại các sự kiện, lễ hội và giao lưu quốc tế. Từ đó, di sản được giữ nguyên tinh thần truyền thống, lan tỏa và kết nối với đời sống đương đại, trở thành một nét văn hóa đặc sắc, đầy sức sống và sự gắn kết trong cộng đồng.

Phát triển di sản Bài chòi trong đời sống đương đại

Kế hoạch bảo tồn và phát huy giá trị di sản Bài chòi gắn với phát triển bền vững trong giai đoạn 2024-2030 đã được Hội An phê duyệt triển khai tại 13 xã, phường và các trường học trước khi thành phố sáp nhập và vận hành mô hình chính quyền hai cấp.

Năm 2025 đánh dấu cột mốc quan trọng khi Hội An kỷ niệm hai năm từ khi được UNESCO công nhận là Thành phố sáng tạo trong lĩnh vực Thủ công và Nghệ thuật dân gian. Danh hiệu này vừa là niềm vinh dự vừa mở ra hành trình kết nối và tái sinh văn hóa, xây dựng không gian đa sắc màu cho cộng đồng biết nuôi dưỡng bản sắc qua năng lượng sáng tạo.

Cũng trong năm 2025, sau khi sáp nhập vào thành phố Đà Nẵng, Hội An bước vào một giai đoạn mới, mở ra cơ hội kết nối vùng và xây dựng không gian sáng tạo, tạo thành hành lang sáng tạo miền Trung với bản sắc văn hóa và nguồn lực con người đặc trưng. Đây là dịp để Hội An củng cố thương hiệu, quảng bá hình ảnh, đặc biệt là trong lĩnh vực nghệ thuật dân gian, nhằm thúc đẩy phát triển công nghiệp văn hóa. Tinh thần di sản vẫn luôn là giá trị cốt lõi của Hội An, nơi mà truyền thống và hiện đại hòa quyện, kết nối qua ngôn ngữ sáng tạo và cảm hứng.

Một sáng kiến quan trọng mà Hội An cam kết thực hiện sau khi gia nhập mạng lưới Thành phố sáng tạo toàn cầu của UNESCO là dự án "Ươm mầm tài năng sáng tạo trẻ". Đây là nội dung trọng tâm của Đề án "Hội An - Thành phố sáng tạo" giai đoạn 2024-2027, định hướng đến năm 2030, đặc biệt trong lĩnh vực nghệ thuật dân gian và thủ công.

Theo đề án, Trung tâm Bảo tồn Di sản Văn hóa Hội An sẽ tiếp tục mở lớp dạy hát dân ca, Bài chòi tại 4 trường THCS trên địa bàn và duy trì các lớp học hát dân ca hằng đêm tại khu phố cổ dành cho thiếu nhi và du khách tham gia trải nghiệm. Các hoạt động này nhằm phát huy, quảng bá nghệ thuật Bài chòi đến cộng đồng, tăng cường tính sáng tạo trong ca từ, phong cách diễn xướng và thực hành mới, khẳng định vị thế và tiềm năng của Hội An trong lĩnh vực Thủ công và Nghệ thuật dân gian.

Tương lai, Hội An tiếp tục coi di sản Bài chòi là trọng tâm của chiến lược bảo tồn đi đôi với phát triển. Di sản Bài chòi sẽ tiếp tục được nuôi dưỡng, truyền dạy và lan tỏa, bén rễ sâu trong đời sống văn hóa. Hội An cũng sẽ có cơ hội xây dựng một đề án riêng về nghệ thuật Bài chòi, nhằm tranh thủ các nguồn lực nghiên cứu, đầu tư và phát triển bộ môn nghệ thuật này trong không gian đô thị sáng tạo.■

Gỡ "điểm nghẽn" để văn nghệ sĩ bứt phá sáng tạo

Liên hiệp các Hội văn học nghệ thuật TP.HCM vừa tổ chức hội thảo khoa học về việc phát huy tính sáng tạo của văn nghệ sĩ trong thực hiện Kết luận 84-KL/TW của Bộ Chính trị, tiếp tục xây dựng và phát triển văn học, nghệ thuật trong thời kỳ mới. Nhiều ý kiến tại hội thảo đi thẳng vào những "điểm nghẽn" của sáng tác và cơ chế quản lý, cho rằng nếu không tháo gỡ thực chất thì khó tạo chuyển biến rõ rệt.

KTS Nguyễn Trường Lưu, Chủ tịch Liên hiệp các Hội văn học nghệ thuật TP.HCM đã nhìn thẳng vào thực trạng "loay hoay trong chủ đề" của không ít tác phẩm hiện nay. Ông dẫn chứng một tuyển tập truyện ngắn dày hơn 300 trang nhưng phần lớn chỉ xoay quanh chuyện riêng tư, phạm vi hẹp, chưa phản ánh đầy đủ đời sống đô thị hiện đại với nhiều vấn đề xã hội lớn đặt ra...

Về cơ chế quản lý, KTS Nguyễn Trường Lưu cho rằng, dù Kết luận 84-KL/TW đã nhấn mạnh yêu cầu xã hội hóa, trao quyền tổ chức các liên hoan, hội thi cho hội nghề nghiệp, song việc triển khai vẫn còn chậm do vướng cơ chế. Nếu không tháo được điểm nghẽn này thì rất khó tạo chuyển biến thực chất.

Ở lĩnh vực mỹ thuật, GS.TS Nguyễn Xuân Tiên, Chủ tịch Hội Mỹ thuật TP.HCM nhìn nhận: Sau gần 50 năm phát triển, lực lượng sáng tác đông đảo nhưng vẫn thiếu những tác phẩm có dấu ấn bền vững, gắn hài hòa với không gian đô thị. Nhiều sáng tác hiện đại mới dừng ở hình thức, thiếu chiều sâu tư tưởng. Điêu khắc còn nặng về tả thực, cổ động, ít tạo được cảm xúc thẩm mỹ trong không gian công cộng.

Theo GS Tiên, số lượng nghệ sĩ TP đạt giải thưởng lớn cấp quốc gia còn khiêm tốn là "tín hiệu cảnh báo" đòi hỏi phải tự soi lại để tạo sức bật mới. Ông đề xuất đổi mới tư duy sáng tác, hoàn thiện chính sách hỗ trợ, tăng vai trò lý luận phê bình, đẩy mạnh ứng dụng công nghệ số và mở rộng hợp tác quốc tế. Đồng thời, cần phát huy vai trò của hội chuyên ngành trong kết nối nghệ sĩ - công chúng - doanh nghiệp, từng bước hướng tới tự chủ tài chính và phát triển bền vững.

KIỀU GIANG

CHỨC NĂNG ĐIỀU TIẾT CỦA VĂN HÓA TRONG SỰ VẬN ĐỘNG VÀ PHÁT TRIỂN XÃ HỘI HIỆN ĐẠI

Bài 5:

Vai trò của điều tiết trong văn hóa dân gian Việt Nam

● **GS.TS ĐINH XUÂN DŨNG**

Ở trên, chúng ta đã bước đầu đề cập đến vai trò điều tiết, hóa giải, hòa giải của hương ước làng - một sản phẩm văn hóa độc đáo của văn hóa truyền thống Việt Nam. Đặc điểm nổi bật của hương ước làng (truyền thống) là ở chỗ, đây là dạng văn bản dưới luật, mang tính tự quản, tự nguyện và thiên về điều chỉnh (điều tiết) hành vi con người theo dư luận, đạo lý và tình cảm xóm làng, vì thế nó là một sức mạnh văn hóa mang tính ưu việt, trực tiếp giáo dục, xây dựng nếp sống, lối sống có văn hóa bằng sự thuyết phục, đồng thuận về mặt đạo lý.

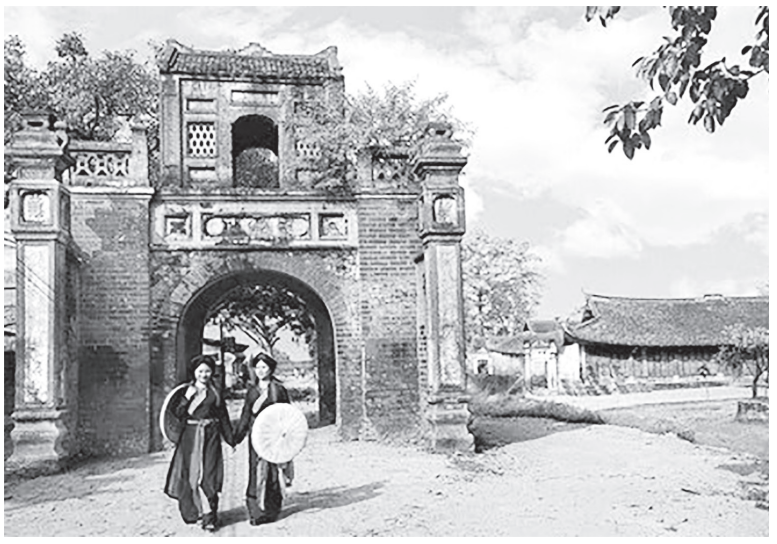
Gìn giữ văn hóa qua "tộc ước" và sáng tạo dân gian

Ở một số vùng nông thôn còn có cả những quy ước của "tộc họ văn hóa". Tộc họ văn hóa này là gạch nối giữa gia đình và thôn, làng. Ví dụ, nối tiếp truyền thống, khi xây dựng làng văn hóa, các dòng họ ở Quảng Nam đều soạn thảo "Tộc ước văn hóa". Nội dung chính của tộc ước là: Giữ gìn và tăng cường đoàn kết nội bộ tộc họ và giữa các gia tộc ở địa phương; giáo dục con cháu sống có đạo lý, nghĩa tình, giữ gìn thuần phong, mỹ tục, thực hiện phong trào "5 không" (không có người vi phạm pháp luật, kể cả say rượu, bia, quậy phá; không có người mù chữ, thất học; không có hộ đói, nghèo; không có người nợ nần dây dưa; không có người sinh con thứ ba trở lên). Mọi người trong dòng tộc, trong làng đều đồng thuận, đồng lòng, tự giác, tự nguyện chấp hành nếu không muốn bị trở thành lạc lõng, thiếu văn hóa. Ở đây, hương ước, tộc ước giảm tối đa giải pháp trừng trị, xử phạt theo khung pháp luật. Điều đó thể hiện rất sinh động vai trò điều tiết của văn hóa trong các hương ước.

Vai trò điều tiết còn thể hiện rất đậm nét trong một sản phẩm văn hóa độc đáo của dân tộc ta, đó là ca dao, dân ca, tục ngữ, thành ngữ. Có thể tìm thấy sự điều tiết rất đa dạng được thể hiện trong sáng tạo văn hóa này, hay nói một cách khác, cha ông ta rất thông minh khi đưa kinh nghiệm ứng xử văn hóa vào ca dao để gửi gắm trong đó những điều tiết cần thiết trong các quan hệ của con người với thiên nhiên, với xã hội, với cộng đồng và với chính mình. Cách diễn đạt rất đời thường, nhẹ nhàng, mộc mạc, nhiều khi chỉ là miêu tả một quan hệ, một sự việc, một va chạm, xung khắc nào đó hoặc thể hiện một kinh nghiệm sống, một sự nhắn nhủ, dặn dò, tâm sự, song nội dung, mục đích của sự điều tiết lại rất sâu sắc và thuyết phục. Chúng ta thường quen với việc phân tích nội dung xã hội trong các sáng tạo văn hóa này mà nhiều khi không chú tâm đến chiều sâu kinh nghiệm sống được biểu đạt trong đó. Mà kinh nghiệm sống luôn có giá trị văn hóa, trước hết là giúp ta tự lựa chọn, tự điều tiết.

Ví dụ như cha ông ta từng nói: "Đói cho sạch, rách cho thơm" hay "Gần mực thì đen, gần đèn thì rạng". Hai câu tục ngữ ngắn gọn, dễ tiếp nhận ấy đã gửi gắm trong đó không chỉ một lời khuyên, một kinh nghiệm mà còn là một giá trị, một chuẩn mực văn hóa định hướng cho một lối sống, cho một *sự tỉnh táo văn hóa*.

Tìm đọc trong ca dao Việt Nam, chúng ta thấy rất rõ ý tưởng của các nhà sáng tạo dân gian - quần chúng - về những lời khuyên, những kinh nghiệm, sự chọn lựa và điều tiết về văn hóa, đạo đức, lối sống, nếp sống, cách ứng xử. Điều thú vị là những sự điều tiết đó không phải là sự giáo huấn khô khan, lý thuyết mà bao giờ cũng là những hình ảnh, biểu tượng, hình tượng sinh động của cuộc sống. *Cái biểu đạt* cụ thể đó chứa đựng từ trong chiều sâu của chính nó - *cái được biểu đạt* - tức là giá trị văn hóa, mà trong nhiều câu ca dao, dân ca nổi bật là giá trị điều tiết. Ví dụ, trong tình yêu nam nữ có câu: *Em tưởng nước giếng sâu/ Em nối sợi gầu dài/ Ai ngờ nước giếng cạn/ Em tiếc hoài sợi dây*. Cái biểu đạt ở đây thật là đơn giản: Cái giếng, sợi dây gầu và cô gái đi múc nước. Song, cái được biểu đạt là sự thất vọng, sự tiếc nuối và một lời cảnh báo! Ý nghĩa điều tiết ở đây là sự lựa chọn - lựa chọn tỉnh táo đối với chiều sâu nhân cách con người trong tình yêu. Đó là kết quả của sự trải nghiệm văn hóa.

Làng cổ Thổ Hà

Điều tiết quan hệ xã hội qua văn hóa dân gian

Trong văn hóa dân gian có nhiều cách thể hiện vai trò điều tiết của văn hóa trong các quan hệ xã hội, trong đó nổi bật hơn cả là quan hệ vợ chồng. Sự giận hờn, sự va chạm, xung khắc có khi dẫn tới cãi vã, xung đột là lẽ thường trong đời sống thực tế của quan hệ này. Nhận biết điều đó, cha ông ta đã dùng văn hóa để "hóa giải", để "làm hòa", để "hàn gắn", và phải chăng, đó là các cung bậc khác nhau của điều tiết bằng văn hóa. Có thể thấy điều đó qua một số dẫn chứng tiêu biểu như:

Đối với người vợ: *Chồng giận thì vợ làm lành/ Miệng cười chúm chím: Thưa anh giận gì?;* hoặc như: *Chàng ơi thiếp có lỗi lầm/ Xin chàng đóng cửa âm thầm dạy nhau*.

Đối với người chồng: *Ai ơi đừng thấy đó bỏ đăng/ Thấy lê quên lựu, thấy trăng quên đèn*; hoặc như: *Chim bay về cội, cá lội về rừng/ Muốn nên cơ nghiệp thì đừng bỏ em*.

Và đối với cả vợ và chồng: *Chồng giận thì vợ bớt lời/ Chồng giận, vợ giận thì dùi nó quăng*.

Bên cạnh nội dung xã hội, cha ông ta, qua sự trải nghiệm của mình, đã dùng văn hóa và sức mạnh của nó để góp phần điều tiết, điều chỉnh một quan hệ xã hội không hề đơn giản từ xa xưa đến nay.

Không chỉ dừng lại ở năng lực điều tiết các quan hệ tình yêu, hôn nhân, mà văn hóa dân gian Việt Nam rất chú trọng nhấn mạnh vai trò của văn hóa trong điều tiết các quan hệ xã hội và lối sống.

Cuộc sống cần rất nhiều sự tổng kết, cảnh báo, điều chỉnh, hóa giải như vậy để tạo nên những quan hệ văn hóa tốt đẹp, lành mạnh giữa con người với cộng đồng, con người với con người.

Trong quan hệ thân thuộc: *Bầu ơi thương lấy bí cùng/ Tuy rằng khác giống nhưng chung một giàn*. Trong quan hệ xã hội: *Chữ nhẫn là chữ tượng vàng/ Ai mà nhẫn được thì càng sống lâu*. Hay: *Một câu nhịn, chín câu lành; Lá lành đùm lá rách; Lời chào cao hơn mâm cỗ...*

Một mặt, dùng văn hóa dân gian để trao truyền những giá trị văn hóa, và bằng cách đó, giúp thế hệ sau tự điều tiết các quan hệ sống của mình, tạo nên sự hài hòa, cố kết trong cộng đồng; mặt khác, cha ông ta còn dùng văn hóa để phê phán những cái xấu, cái ác, cái phản văn hóa nhằm răn đe, khuyên nhủ con người. Phải chăng, đó cũng là một phương thức của sự điều tiết xã hội? Xin trích dẫn một vài câu trong vô số những cách thể hiện nội dung trên trong văn hóa dân gian Việt Nam: *Ăn cháo đá bát; Có mới nới cũ; Những người hữu thủy vô chung/ Là người tệ bạc tin dùng làm chi; Sống đục sao bằng thác trong...*

Khi phân tích những điều trên đây để cố gắng minh chứng cho vai trò điều tiết xã hội bằng văn hóa dân gian, chúng tôi có ý thức tránh sự gò ép hay gán ghép một thuật ngữ "hiện đại" vào một giai đoạn văn hóa cổ xưa. Song, nếu nhìn nhận từ thực tiễn, chúng ta dễ dàng nhận thấy rất rõ tác dụng điều chỉnh, cảnh báo, lựa chọn, luôn luôn được lan tỏa và truyền bá của mảng văn hóa này đối với tinh thần, tình cảm và hành vi của con người từ khi nó xuất hiện đến nay, dù cho chúng ta không gọi nó là chức năng điều tiết xã hội. ■

(Còn tiếp)

Festival Hoa - Kiểng Sa Đéc lần II diễn ra cuối năm 2025

Tỉnh Đồng Tháp sẽ tổ chức Festival Hoa - Kiểng Sa Đéc lần II năm 2025 với chủ đề "Sắc hoa ngày mới" nhằm tiếp tục tôn vinh nghề trồng hoa, kiểng truyền thống, thúc đẩy phát triển ngành hàng hoa - kiểng gắn với du lịch nông nghiệp, đồng thời quảng bá hình ảnh Làng hoa Sa Đéc đến du khách trong và ngoài nước.

Festival diễn ra từ ngày 27.12.2025 đến 4.1.2026 tại Công viên Sa Đéc, Quảng trường Sa Đéc và một số địa điểm trên địa bàn, dự kiến thu hút khoảng 500.000 lượt khách tham quan, trải nghiệm. Lễ khai mạc được tổ chức lúc 20h ngày 27.12.2025 tại Quảng trường Sa Đéc với chương trình nghệ thuật đặc sắc, mở đầu chuỗi hoạt động văn hóa - du lịch sôi động dịp cuối năm và đầu xuân mới.

Trong khuôn khổ Festival sẽ diễn ra 19 hoạt động chính và 14 hoạt động hưởng ứng, trải rộng trên các lĩnh vực văn hóa, nghệ thuật, du lịch, thương mại và trải nghiệm cộng đồng. Nhiều không gian chuyên đề được xây dựng như: Không gian sắc hoa Sa Đéc; Không gian trưng bày 1.000 giống hoa - kiểng; Không gian Sa Đéc xưa gắn với chợ hoa truyền thống và Nhà cổ Huỳnh Thủy Lê; Không gian "Miền di sản" giới thiệu các di sản văn hóa phi vật thể của Đồng Tháp.

Đặc biệt, không gian "Ước mơ nở hoa - Vươn mình kỷ nguyên mới" giới thiệu các mô hình sáng tạo, khởi nghiệp, chuyển đổi số, sản phẩm OCOP ứng dụng công nghệ, cùng các hoạt động trải nghiệm thực tế ảo, trí tuệ nhân tạo dành cho giới trẻ.

Điểm nhấn nghệ thuật của Festival là show diễn thực cảnh "Trăm năm hương sắc làng hoa" diễn ra tối 29.12.2025 và hoạt động trình diễn khinh khí cầu từ 31.12.2025 đến 4.1.2026. Festival còn có khu trưng bày hoa - cây cảnh trong nước và quốc tế, phiên chợ hoa - kiểng, không gian OCOP, phố ẩm thực Nam Bộ; đồng thời tổ chức các hội thảo, hội nghị kết nối, xúc tiến thương mại ngành hoa - kiểng.

BÌNH THỦY

Ý chí bền bỉ và khát vọng chiến thắng

● THU SÂM

Trong cái vội vã, tất bật tại sân bay Nội Bài sáng 7.12, chuyến bay VN 611 của Hãng Hàng không quốc gia Việt Nam đưa Trưởng đoàn Nguyễn Hồng Minh và các thành viên của Đoàn Thể thao Việt Nam lên đường dự SEA Games 33 đã cất cánh, mở ra hành trình mới đầy thử thách nhưng cũng thấm đượm niềm tin và khát vọng.

Đoàn thể thao Việt Nam lên đường với quyết tâm cao nhất, sẵn sàng vượt qua mọi thử thách để vươn tới đỉnh cao Ảnh: QUÝ LƯỢNG

Không chỉ là một chuyến đi thực hiện nhiệm vụ thể thao, đây còn là thời khắc tiếp nối truyền thống của nhiều thế hệ vận động viên mang tinh thần Việt Nam ra với đấu trường khu vực, mang trong mình niềm tự hào dân tộc và ý chí vượt lên chính mình, khẳng định bản lĩnh, nghị lực của con người Việt Nam với bạn bè quốc tế.

Tinh thần Việt Nam rực sáng trong hành trình hội nhập

Từ Hà Nội, TP.HCM đến Đà Nẵng, tổng cộng 113 thành viên đã lên đường trong ngày 7.12, nâng tổng số đội tuyển đã sang Thái Lan lên con số 16. Trưởng đoàn Nguyễn Hồng Minh, Phó Cục trưởng Cục Thể dục Thể thao Việt Nam, một lần nữa nhấn mạnh quyết tâm của toàn đoàn với 1.165 thành viên, gồm 842 vận động viên, 189 huấn luyện viên, 19 chuyên gia tham dự 47 trên tổng số 66 môn thi, tương ứng 443 nội dung tranh tài. Trưởng đoàn khẳng định mỗi vận động viên sẽ mang ý chí trong đầu, ngọn lửa trong tim và sức mạnh nội lực để vượt qua giới hạn bản thân, nỗ lực đạt thành tích cao nhất, mang vinh quang về cho Tổ quốc, như lời căn dặn của Thủ tướng Phạm Minh Chính tại Lễ xuất quân.

Sau hơn hai giờ bay, đoàn đặt chân xuống sân bay Suvarnabhumi, một trong những cửa ngõ quốc tế lớn nhất của Thái Lan. Ban Tổ chức SEA Games 33 bố trí làn riêng làm thủ tục nhập cảnh và kích hoạt thẻ SEA Games, giúp đoàn nhanh chóng ổn định nơi ăn nghỉ và sẵn sàng bước vào guồng quay thi đấu. Theo kế hoạch, Lễ thượng cờ của đoàn Việt Nam sẽ diễn ra vào chiều 8.12 tại Nhà thi đấu trong nhà Hua Mark Indoor Stadium, nơi gắn kết 11 quốc gia Đông Nam Á trong nghi thức trang trọng mở đầu cho Đại hội. Tại Chonburi, lễ thượng cờ thứ hai sẽ diễn ra vào ngày 11.12 tại Wyndham Jomtien, tạo nên chuỗi sự kiện đặc biệt mang ý nghĩa đoàn kết và hữu nghị.

Lễ thượng cờ không chỉ là nghi thức khởi đầu mà còn là biểu tượng cho khát vọng vươn lên của phong trào thể thao khu vực. Khi lá cờ đỏ sao vàng được kéo lên trong tiếng Quốc ca, mỗi vận động viên Việt Nam như được tiếp thêm sức mạnh, nhắc nhở về trách nhiệm, danh dự và niềm tự hào thiêng liêng khi thi đấu dưới màu áo Tổ quốc. Sự hòa quyện của các sắc cờ ASEAN không chỉ thể hiện bản sắc mỗi dân tộc mà còn là minh chứng cho tinh thần đoàn kết, tình hữu nghị và quyết tâm cùng nhau xây dựng một cộng đồng Đông Nam Á thịnh vượng và phát triển.

Khát vọng chinh phục và niềm tin vào bản lĩnh Việt Nam

SEA Games 33 sẽ chính thức khai mạc vào tối 9.12 tại sân vận động Rajamangala, địa điểm từng chứng kiến khoảnh khắc đội tuyển bóng đá nam Việt Nam đăng quang ASEAN Cup ngày 5.1. Trở lại nơi đầy kỷ niệm này, những gương mặt trẻ như Khuất Văn Khang hay Trần Trung Kiên chắc chắn sẽ mang theo nhiều cảm xúc và khát vọng mới. Đội tuyển U22 quốc gia là một trong những niềm hy vọng lớn của Đoàn Thể thao Việt Nam tại kỳ Đại hội lần này. Dù bị tổn thất lực lượng khi Văn Trường chấn thương, thầy trò HLV Kim Sang-sik vẫn giữ được tinh thần chiến đấu mạnh mẽ và đã giành chiến thắng 2-1 trước Lào trong trận mở màn. Trận đấu cuối cùng của vòng bảng gặp Malaysia ngày 11.12 chắc chắn là thử thách không dễ nhưng toàn đội đang nỗ lực hết mình với mục tiêu góp mặt ở vòng đấu tiếp theo.

Cùng với U22, các đội tuyển của Việt Nam ở nhiều môn khác cũng đã sẵn sàng bước vào tranh tài, mang theo kỳ vọng của người hâm mộ. Môn bơi mở màn thi đấu từ ngày 10.12, với tâm điểm là Huy Hoàng và các đồng đội sau thời gian dài chuẩn bị nghiêm túc. Trước những đối thủ mạnh của khu vực, bơi Việt Nam vẫn được kỳ vọng sẽ tiếp tục khẳng định vị thế của mình bằng nỗ lực, ý chí và chiến thuật hợp lý. Phân tích tương quan lực lượng cho thấy cuộc đua huy chương sẽ vô cùng gay gắt nhưng tinh thần không bao giờ từ bỏ của các tuyển thủ Việt Nam chính là điểm tựa để họ hướng tới các mục tiêu cao nhất, không chỉ ở SEA Games mà còn xa hơn tại Asian Games và Olympic.

Bên cạnh các môn trọng điểm, đội tuyển Rowing, Canoeing cũng đã sẵn sàng ra quân với tâm thế tự tin. Canoeing từng vắng mặt ở SEA Games trước, nhưng lần trở lại này lại mang đến nhiều kỳ vọng khi các vận động viên Việt Nam đã chứng minh phong độ xuất sắc ở khu vực và châu lục với 10 HCV tại Giải vô địch Đông Nam Á và 3 HCV tại Giải vô địch châu Á năm 2025. Những tay chèo như Nguyễn Thị Hương hay Diệp Thị Hương đang đứng trước cơ hội mang về tấm HCV đầu tiên cho Đoàn Thể thao Việt Nam trong ngày thi đấu 11.12. Thành công của Canoeing nếu đến sớm sẽ là cú hích tinh thần quan trọng, tạo đà cho toàn đoàn bước vào hành trình dài hơi tại Đại hội.

SEA Games 33 diễn ra trong bối cảnh thể thao Việt Nam đang trên đà phát triển mạnh mẽ, được đầu tư bài bản và hướng đến tầm nhìn xa hơn. Mỗi giải đấu lớn là một nấc thang để vận động viên thử thách bản thân, tích lũy kinh nghiệm và mở rộng cơ hội hội nhập quốc tế. Quan trọng hơn, đó là dịp để thể thao Việt Nam thể hiện hình ảnh một quốc gia năng động, bản lĩnh, biết vượt qua khó khăn và không ngừng nỗ lực vì màu cờ sắc áo.

Khi những lá cờ được kéo lên tại Hua Mark hay Wyndham Jomtien, khi từng bước chân vận động viên hướng về vạch xuất phát, một lần nữa người hâm mộ lại được truyền cảm hứng từ sự kiên trì, lòng quả cảm và khát vọng chiến thắng của họ. Trong hành trình ấy, mỗi thành viên của Đoàn Thể thao Việt Nam đều mang theo thông điệp mạnh mẽ về tinh thần Việt Nam kiên cường, nhân ái, đoàn kết và sẵn sàng vượt qua mọi thử thách để vươn tới đỉnh cao. SEA Games 33 vì thế không chỉ là sân chơi thể thao mà còn là nơi khẳng định bản lĩnh, ý chí và khát vọng vươn mình của Thể thao Việt Nam trên hành trình hội nhập sâu rộng với khu vực và thế giới.■

Đoàn Thể thao Việt Nam lên đường dự SEA Games 33

7h sáng ngày 7.12, trong không khí trang trọng và ấm áp tại sân bay quốc tế Nội Bài, Hà Nội, Lễ tiễn Đoàn Thể thao Việt Nam lên đường tham dự SEA Games 33 đã diễn ra trọng thể. Buổi lễ có sự tham dự của Cục trưởng Cục Thể dục Thể thao Việt Nam Nguyễn Danh Hoàng Việt cùng đại diện lãnh đạo Tổng công ty Hàng không Việt Nam (Vietnam Airlines), tạo nên sự khởi đầu đầy động lực cho hành trình của các vận động viên.

Dưới sự dẫn dắt của Phó Cục trưởng Cục Thể dục Thể thao Việt Nam, Trưởng đoàn Nguyễn Hồng Minh, 81 thành viên lên đường trong sáng 7.12 gồm các cán bộ Đoàn, huấn luyện viên và vận động viên thuộc các đội Xe đạp, Canoeing, Bơi, Mô tô nước, Cầu mây, Thể dục dụng cụ… mang theo quyết tâm và kỳ vọng lớn lao khi bước vào đấu trường khu vực.

Phó Cục trưởng Cục Thể dục Thể thao Việt Nam, Trưởng đoàn Nguyễn Hồng Minh khẳng định Đoàn Thể thao Việt Nam tham dự SEA Games 33 với thành phần gồm 1.165 thành viên, trong đó có 842 vận động viên, 189 huấn luyện viên, 19 chuyên gia, sẽ thi đấu ở 47/66 môn, với tổng cộng 443/573 nội dung tranh tài. Ông nhấn mạnh toàn đoàn lên đường với quyết tâm cao nhất, mang trong mình ý chí, nhiệt huyết và tinh thần Việt Nam để vượt qua giới hạn bản thân, hướng tới thành tích cao nhất. "Đoàn sẽ mang ý chí trong đầu, ngọn lửa trong tim, sức mạnh từ nội lực, vượt qua giới hạn của bản thân, thể hiện tinh thần Việt Nam khi thi đấu, như lời căn dặn của Thủ tướng Phạm Minh Chính tại Lễ xuất quân, để thi đấu đạt thành tích cao nhất, mang vinh quang về cho Tổ quốc", Trưởng đoàn Nguyễn Hồng Minh nhấn mạnh.

SA VÂN

Cơ hội và thử thách cho bóng chuyền

● **BẢO ANH**

Tại SEA Games 33, hai đội tuyển bóng chuyền nam, nữ Việt Nam được dự báo sẽ gặp nhiều thách thức trong mục tiêu cạnh tranh các vị trí cao. Thế nhưng đây cũng là cơ hội cho những chàng trai, các cô gái Việt Nam thể hiện mình để mang vinh quang về cho thể thao nước nhà.

Đội tuyển nam sẽ nỗ lực vượt khó tại SEA Games 33

Thử thách từ các đối thủ

Trước SEA Games 33, đội tuyển nam Việt Nam đã thi đấu tại giải các CLB nam châu Á hồi tháng 5 ở Nhật Bản (dừng bước tại vòng bảng), Cup bóng chuyền châu Á - AVC Nations Cup tháng 6 tại Bahrain (xếp hạng 8) và 2 chặng SEA V.League ở Thái Lan và Philippines (giành HCĐ chặng 1 và HCB chặng 2). Việc thi đấu các giải trên đã mang đến cho các cầu thủ sự va chạm và chuẩn bị tốt hơn cho SEA Games 33. Điều quan trọng nhất là lực lượng (14 cầu thủ) của đội tham dự kỳ đại hội khu vực gần như được giữ nguyên so với các giải đấu trên. Điều này mang đến thuận lợi cho Ban huấn luyện trong việc duy trì sự ổn định cho bộ khung chính cũng như tính toán điểm rơi phong độ tốt nhất của các tuyển thủ, trước khi tranh tài tại SEA Games 33.

Năm nay, chỉ tiêu được giao cho đội tuyển nam Việt Nam là cạnh tranh huy chương (tại SEA Games 32 năm 2023 ở Campuchia, đội giành HCĐ, trước đó SEA Games 31 ở Việt Nam là HCB). Thế nhưng sau những thành tích ấn tượng trong thời gian qua, đặc biệt là tấm HCB tại chặng 2 SEA V.League 2025, người hâm mộ kỳ vọng đội có thể lọt vào chung kết và xa hơn là tấm HCV. Cơ sở vững chắc cho sự kỳ vọng đó là đội đang có những con người tốt nhất, một bộ khung đang ở độ chín và thi đấu với nhau khá lâu trong thời gian qua như Văn Hiệp, Ngọc Thuân, Văn Duy, Duy Tuyến, Quốc Dư, Quốc Duy, Trọng Nghĩa…

Nhưng thử thách cho thầy trò HLV Trần Đình Tiền là rất lớn bởi các đối thủ tại SEA Games 33 đang rất quyết tâm và không hề dễ chơi. Tại bảng A, đội tuyển nam Việt Nam sẽ có nhiều cơ hội giành một trong hai tấm vé vào bán kết vì ngoài chủ nhà Thái Lan thì cả Singapore và Lào đều rất yếu. Nhưng thử thách lớn sẽ đến ở bán kết, khi các đối thủ tại bảng B rất khó chịu. Indonesia đang là ĐKVĐ và là đội bóng số 1 của khu vực, trong khi Campuchia là đương kim á quân, Philippines đang cho thấy sự tiến bộ rất lớn trong thời gian qua còn Myanmar từ trước đến nay vốn là đội đem lại nhiều khó khăn cho các đối thủ. Nếu không có bất ngờ, Indonesia nhiều khả năng sẽ nhất bảng B. Do đó nếu muốn rộng cửa vào chung kết, đội tuyển Việt Nam phải nhất bảng A, điều này đồng nghĩa là đội phải thắng Thái Lan tại vòng bảng. Đội tuyển Việt Nam đã từng thắng Thái Lan trong cả 2 lần gặp nhau ở SEA V.League 2025 (đội cũng vượt qua người Thái 3-1 ở trận tranh HCĐ SEA Games 32), thế nhưng lần này, đối thủ được thi đấu trên sân nhà nên khả năng đánh bại họ sẽ khó hơn. Trong trường hợp đội tuyển Việt Nam nhất bảng A thì việc đối đầu với Campuchia hoặc Philippines cũng không hề dễ dàng.

14 cầu thủ nam: *Nguyễn Ngọc Thuân, Quản Trọng Nghĩa, Dương Văn Tiên, Trần Anh Tú (chủ công); Phạm Văn Hiệp, Nguyễn Văn Quốc Duy, Phạm Quốc Dư (đối chuyền); Trần Duy Tuyến, Trương Thế Khải, Nguyễn Thanh Hải (phụ công); Đinh Văn Duy, Phan Công Đức (chuyền hai); Trịnh Duy Phúc, Cao Đức Hoàng, (Libero)*

14 cầu thủ nữ: *Trần Thị Thanh Thúy, Vi Thị Như Quỳnh, Nguyễn Thị Uyên, Bùi Thị Ánh Thảo (chủ công); Đặng Thị Kim Thanh, Hoàng Thị Kiều Trinh (đối chuyền); Trần Thị Bích Thủy, Nguyễn Thị Trinh, Lê Thanh Thúy, Lưu Thị Huệ (phụ công); Đoàn Thị Lâm Oanh, Võ Thị Kim Thoa (chuyền hai); Nguyễn Khánh Đang, Lê Thị Yến (Libero)*

Giảm bớt áp lực

Trước thềm SEA Games 33, đội tuyển nữ Việt Nam đã thay đổi chỉ tiêu từ HCV xuống còn HCB. Việc thay đổi này dựa trên cơ sở về tình hình lực lượng, điều quan trọng nhất là sẽ giảm bớt áp lực thành tích cho các cầu thủ, để họ có tâm lý thi đấu tốt hơn. Tại 3 kỳ SEA Games gần nhất, đội tuyển nữ Việt Nam đều lọt vào chung kết nhưng đều thua trước Thái Lan. Đáng tiếc nhất là SEA Games 31 năm 2022, dù có lợi thế sân nhà nhưng đội vẫn không thể đổi màu huy chương trước người Thái. Tại SEA Games 33, đội tuyển nữ Việt Nam phải thi đấu trên đất Thái Lan, cơ hội để chúng ta tạo bất ngờ trước đối thủ cũng ít đi nên chỉ tiêu giành HCB là hợp lý.

Tại chặng 2 SEA V.League 2025 diễn ra hồi đầu tháng 8 ở Hà Nội, đội tuyển nữ Việt Nam đã lần đầu tiên trong lịch sử đánh bại được đội tuyển nữ Thái Lan tại một giải đấu chính thức của khu vực. Tuy vậy, khi đó đội có đối chuyền Nguyễn Thị Bích Tuyền, người đã ghi 45 điểm trong trận chung kết, góp công rất lớn trong chiến thắng lịch sử của đội nhà. Tại SEA Games 33, Bích Tuyền không tham dự. Điều này mang lại những khó khăn cho đội. Sự vắng mặt của Bích Tuyền không chỉ ảnh hưởng đến khả năng ghi điểm mà còn làm giảm tính đột biến và sức mạnh tấn công của toàn đội. Đây có thể xem là một trong những nguyên nhân quan trọng khiến đội tuyển nữ Việt Nam phải điều chỉnh chỉ tiêu.

Thế nhưng với những con người hiện tại, thầy trò HLV Nguyễn Tuấn Kiệt được kỳ vọng sẽ có một hành trình đáng nhớ. Tại SEA Games 33, đội tuyển nữ Việt Nam nằm ở bảng B với Indonesia, Myanmar và Malaysia; bảng A gồm Thái Lan (chủ nhà, đương kim vô địch), Philippines và Singapore. Nếu không có gì bất ngờ thì khả năng Việt Nam và Thái Lan sẽ gặp nhau ở chung kết. Khi đó, mọi chuyện cũng không thể nói trước. Khi đã bước vào trận đấu quyết định thì tinh thần chiến đấu, sự bền bỉ và ý chí vượt khó của các gái Việt Nam được kỳ vọng sẽ thể hiện đúng lúc để mơ về kỳ tích. Với một tập thể đoàn kết, giàu quyết tâm và tinh thần không bao giờ bỏ cuộc, đội tuyển nữ Việt Nam vẫn được kỳ vọng sẽ tạo nên bất ngờ tại SEA Games 33.■

TIN THỂ THAO

Tuyển bóng bàn dự 7 nội dung

Môn bóng bàn SEA Games 33 diễn ra tại Bangkok từ ngày 12-19.12, có 7 nội dung gồm: Đơn nam, đơn nữ, đôi nam, đôi nữ, đôi nam nữ, đồng đội nam và đồng đội nữ. Đội tuyển bóng bàn Việt Nam sẽ tham dự đầy đủ 7 nội dung trên với lực lượng mạnh nhất, đó là Nguyễn Anh Tú, Đoàn Bá Tuấn Anh, Lê Đình Đức, Trần Mai Ngọc, Mai Hoàng Mỹ Trang, Bùi Ngọc Lan…

Bóng bàn Việt Nam nhận chỉ tiêu phấn đấu giành tối thiểu 1 HCV tại SEA Games 33. Các nội dung đồng đội nam và đồng đội nữ được khởi tranh sớm nhất vào ngày 12.12.

L.H

Tuyển bơi đã sẵn sàng

Lực lượng đội tuyển bơi Việt Nam tham dự SEA Games 33 vừa hoàn thành tập huấn tại Nam Ninh (Trung Quốc). Ở đợt tập huấn này, đội có 15 kình ngư, trong đó có những gương mặt hàng đầu như: Nguyễn Huy Hoàng, Phạm Thanh Bảo, Trần Hưng Nguyên hay Nguyễn Quang Thuấn, Võ Thị Mỹ Tiên, Nguyễn Thúy Hiền… Ban huấn luyện đội cho biết, chương trình tập huấn diễn ra với khối lượng cao để từng VĐV tích lũy được chuyên môn và thể lực.

Mục tiêu của bơi Việt Nam tại SEA Games 33 là nỗ lực giành 6 HCV (SEA Games 32 giành 7 HCV). Môn bơi SEA Games 33 khởi tranh ngày 10.12. Bơi Việt Nam dự kiến tham dự 37/41 nội dung tại Đại hội.

H.L

Tuyển vật phấn đấu giành 6 HCV

Đội tuyển vật đã đăng ký chỉ tiêu phấn đấu giành 6 HCV tại SEA Games 33. Hai năm trước tại SEA Games 32, đội giành 13 HCV trong tổng số 30 nội dung, xếp nhất toàn đoàn. Năm nay, môn vật chỉ có 12 nội dung: Vật tự do nữ 50 kg, 53 kg, 57 kg và 62 kg; vật tự do nam 57 kg, 65 kg, 74 kg và 86 kg; vật cổ điển nam 67 kg, 77 kg, 87 kg và 97 kg. Do vậy mà các VĐV Việt Nam sẽ nỗ lực hết sức và tập trung thi đấu ở mỗi nội dung tham dự.

Đội đăng ký với 12 tuyển thủ, trong đó đặt kỳ vọng giành thành tích cao ở các VĐV như Nguyễn Công Mạnh, Cấn Tất Dự, Nguyễn Thị Mỹ Trang hay Nguyễn Thị Mỹ Hạnh.

V.H

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, phường Ngọc Hà, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Văn hóa cà phê ở một số nước trên thế giới

● HỒNG NHUNG

Cà phê từ lâu đã trở thành thức uống quen thuộc của hàng triệu người trên thế giới. Ở mỗi quốc gia, cách pha và thưởng thức cà phê mang đến sắc thái riêng, góp phần tạo nên những nét văn hóa đặc trưng không thể trộn lẫn.

Mới đây tại Dubai, Các Tiểu vương quốc Arab Thống nhất bất ngờ xác lập một kỷ lục mới khi một tách cà phê được bán với giá gần 1.000 USD, trở thành loại cà phê đắt nhất thế giới. Thức uống đặc biệt này được pha từ hạt Nido 7 Geisha trồng tại Panama, một loại hạt vừa được bán đấu giá với mức giá kỷ lục 2,2 triệu Dirham (khoảng 600.000 USD) cho 20 kg. Giới sành cà phê ví Nido 7 Geisha như những "viên ngọc" của thế giới cà phê đặc sản. Cà phê mang thương hiệu Nido 7FC Panama hiện được phục vụ tại quán Julith Coffee, nằm ở khu công nghiệp Al Quoz. Điểm đến này cũng được xem là "thiên đường" mới của những tín đồ mê cà phê tại Dubai.

Trong khi đó, cà phê Kopi Luwak, hay còn gọi là cà phê chồn ở Indonesia cũng nổi tiếng là một trong những loại đắt nhất thế giới. Hạt cà phê được cầy vòi đốm ăn, tiêu hóa và thải ra. Sau khi rửa sạch và chế biến, cà phê sẽ đặc biệt tạo nên hương vị độc đáo nhờ enzym tiêu hóa làm giảm độ chua, mang lại tách cà phê vị dịu hơn. Theo một số nghiên cứu khoa học, hệ tiêu hóa của cầy sẽ giúp giảm vị đắng và tăng độ tròn vị của cà phê. Người dân Indonesia luôn ý thức cà phê là thức uống khiến họ tự hào. Hầu hết các quán cà phê hiện nay đều sử dụng cà phê địa phương, thay vì cà phê nhập khẩu.

Năm 2025, châu Âu tiếp tục là trung tâm tiêu thụ cà phê thế giới, phản ánh thói quen duy trì của người dân với truyền thống uống cà phê lâu đời. Tại Thổ Nhĩ Kỳ, cà phê không chỉ đơn thuần là thức uống, mà còn là một nghi lễ, một cuộc trò chuyện và là di sản lịch sử gần 500 năm, đã được UNESCO công nhận là di sản văn hóa phi vật thể của nhân loại. Ông Seden Doğan, Phó Giáo sư tại Đại học Nam Florida (Mỹ) và là người gốc Safranbolu, miền bắc Thổ Nhĩ Kỳ cho biết, cà phê Thổ Nhĩ Kỳ không chỉ là một thức uống, mà còn là cầu nối mang đến cơ hội sẻ chia giữa mọi người.

Cà phê trở thành một nét văn hóa đặc trưng của người dân Thổ Nhĩ Kỳ Ảnh: GETTY

Ngày nay, cà phê đã tạo nên những câu chuyện gắn kết hàn huyên tâm sự của người dân ở Thổ Nhĩ Kỳ. Cũng như nhiều quốc gia khác, khi hai người bạn xa cách lâu ngày muốn trò chuyện, họ thường nói: "Chúng ta cùng uống cà phê nhé". Nghi thức pha chế cà phê ở Thổ Nhĩ Kỳ cũng rất chính xác và tỉ mỉ, bao gồm một chiếc ấm nhỏ, có cán dài gọi là cezve, được đặt trên bếp, tốt nhất là than nóng hoặc cát. Bã cà phê hảo hạng được đun chậm để tỏa ra hương vị đậm đà và tạo nên lớp bọt mịn màng, được coi là dấu hiệu của chất lượng. Khi tách cà phê đã cạn cũng là lúc thực hiện nghi thức tasseography - một kiểu bói toán cổ xưa dựa trên việc giải thích các biểu tượng và hoa văn được tạo ra bởi bã cà phê còn lại trong tách sau khi uống hết phần nước. Với Thổ Nhĩ Kỳ, cà phê đi kèm một chút định mệnh, đã trở thành một nét văn hóa độc đáo trong đời sống của người dân quốc gia này.

Với người Pháp, yếu tố lãng mạn cũng xuất hiện trong cả văn hóa cà phê. Pháp là một trong những nước tiên phong trong quá trình phổ biến hạt cà phê, đồng thời góp phần vào quá trình thương mại hóa hạt cà phê từ những ngày đầu. Ngày nay, từ những hẻm nhỏ, những khu chợ cho đến những khu thương mại nhộn nhịp ở Pháp, những quán cà phê lãng mạn nhỏ xinh luôn xuất hiện mọi nơi. Người Pháp có thói quen uống cà phê sáng cùng bánh mì baguette hoặc croissant (bánh sừng bò). Văn hóa uống cà phê tại Pháp gắn liền với câu nói quen thuộc "hãy ngồi xuống, nhấm nháp và tận hưởng".

Xét về tổng sản lượng cà phê, Việt Nam hiện là quốc gia sản xuất và xuất khẩu cà phê lớn thứ hai thế giới, chỉ đứng sau Brazil. Từ lâu, người Việt đã gắn liền với văn hóa cà phê truyền thống, cà phê pha phin hoặc cà phê đặc trưng. Vào mỗi buổi sáng ở Việt Nam, quán cà phê thường mở cửa từ sớm, sẵn sàng phục vụ những vị khách ngồi bên một ly cà phê phin tí tách hay một ly cà phê sữa đá bình dân, vừa thưởng thức món đồ uống đầu ngày, vừa tán gẫu chuyện trò, ngắm phố phường hay đọc tin tức. Cà phê truyền thống của Việt Nam được pha trong một chiếc phin, được đặt trên cốc hoặc bình. Nhiều người thích khuấy một hoặc hai thìa sữa đặc có đường vào nước pha đậm đặc.

Chỉ đơn giản vậy, nhưng đó là một nét văn hóa cà phê đặc trưng, đủ khiến du khách quốc tế luôn thích thú và trải nghiệm mỗi khi đến Việt Nam. Văn hóa cà phê và cũng là một phần văn hóa địa phương bắt nguồn từ những điều giản dị như vậy ở những quốc gia xem cà phê là thức uống không thể thiếu trong cuộc sống đời thường.■

GÓC BÌNH LUẬN

Bước đi mang tính chiến lược

● LƯƠNG SAN

Quyết định của Cục Hàng không Dân dụng Thái Lan phê duyệt mức tăng 53% phí dịch vụ hành khách quốc tế từ 730 baht lên 1.120 baht, việc điều chỉnh này không chỉ mang ý nghĩa tài chính, mà còn là bước đi mang tính chiến lược dài hạn của Thái Lan trong việc nâng cao chất lượng hạ tầng hàng không.

Dự kiến có hiệu lực từ đầu năm 2026 và được áp dụng tại 6 sân bay lớn do Tổng Công ty Sân bay Thái Lan (AOT) vận hành, mức phí mới sẽ ảnh hưởng tới khoảng 35 triệu hành khách quốc tế mỗi năm. Về mặt thuận lợi, mức tăng phí được kỳ vọng mang lại thêm khoảng 10 tỉ baht doanh thu mỗi năm, nguồn lực quan trọng để AOT đầu tư vào nâng cấp cơ sở vật chất, mở rộng không gian, tăng cường an ninh và cải thiện trải nghiệm tổng thể của hành khách. Trong bối cảnh ngành hàng không khu vực phục hồi mạnh sau đại dịch và cạnh tranh ngày càng khốc liệt, việc đầu tư vào chất lượng dịch vụ trở thành yếu tố sống còn để duy trì vị thế trung tâm trung chuyển hàng không của Thái Lan. Những khoản đầu tư này, nếu được sử dụng minh bạch và hiệu quả, có thể giúp giảm tình trạng quá tải tại các sân bay lớn, rút ngắn thời gian chờ đợi và nâng tầm hình ảnh quốc gia trong mắt du khách quốc tế.

Tuy nhiên bên cạnh lợi ích dài hạn, chính sách này cũng đặt ra không ít thách thức. Trước hết, mức tăng 53% là con số khá lớn, dễ tạo ra cảm giác "phí chồng phí" đối với du khách, đặc biệt trong giai đoạn chi phí du lịch toàn cầu đang leo thang. Đối với các hãng hàng không giá rẻ, vốn thu hút lượng lớn khách du lịch trong khu vực phí dịch vụ cao hơn có thể ảnh hưởng đến khả năng cạnh tranh, buộc họ phải điều chỉnh giá vé và làm giảm sức hút của Thái Lan so với các điểm đến lân cận như Malaysia hay Indonesia...

Ngoài ra, việc tăng phí cũng đặt ra yêu cầu cao hơn với AOT trong minh chứng hiệu quả đầu tư. Hành khách sẽ kỳ vọng rõ rệt vào những cải thiện thực tế như không gian sân bay thoáng hơn, quy trình an ninh nhanh hơn, tiện ích hiện đại hơn. Nếu khoảng cách giữa lời hứa và kết quả thực tế quá lớn, chính sách có thể gây phản tác dụng, làm suy giảm niềm tin của công chúng.

Xét tổng thể, việc tăng phí sân bay của Thái Lan là bước đi mang tính chiến lược, nhưng tác động tích cực hay tiêu cực còn phụ thuộc vào cách triển khai và hiệu quả cải thiện dịch vụ trong thời gian tới. Đầu tư vào hạ tầng là cần thiết, song nỗ lực cân bằng giữa chi phí của hành khách và chất lượng mà họ nhận được sẽ quyết định sự thành công của chính sách này. ■

Xả súng tại Nam Phi khiến hàng chục người thiệt mạng

Một vụ xả súng vừa xảy ra tại một quán bar hoạt động trái phép ở thị trấn Saulsville, phía Tây Thủ đô Pretoria (Nam Phi), khiến ít nhất 11 người thiệt mạng, trong đó có 3 trẻ em. Theo thông cáo của Cảnh sát Nam Phi, 14 người khác bị thương đã được đưa đi cấp cứu. Cảnh sát cho biết, 3 nghi phạm nam được cho là đã đột nhập quán bar và nổ súng, động cơ vụ tấn công vẫn chưa được xác định. Hiện cảnh sát đang khẩn trương truy tìm 3 tay súng gây ra thảm kịch mới nhất và kêu gọi người dân cung cấp thông tin phục vụ điều tra.

Những năm gần đây, nhiều vụ xả súng tại các quán rượu đã gây rúng động dư luận. Cảnh sát Nam Phi cho biết, chính phủ nước này đã đóng cửa hơn 11.000 quán rượu bất hợp pháp chỉ trong 6 tháng qua, song tình trạng bạo lực vẫn diễn biến phức tạp.

P.MINH